

A photograph of a dirt path winding through a dense forest. The path is made of reddish-brown earth and is flanked by tall grasses and various green plants. The trees are mostly deciduous with vibrant green leaves, and the sunlight filters through the canopy, creating a dappled light effect on the path.

PERLAKI FLÓRIÁN

*Az élet útját mutatod
nekem...*

PERLAKI FLÓRIÁN

Az élet útját mutatod nekem...

PERLAKI FLÓRIÁN

*Az élet útját mutatod
nekem...*

A szerző magánkiadása

Budapest
2024

PERLAKI FLÓRIÁN: AZ ÉLET ÚTJÁT MUTATOD NEKEM...

2024 © **Perlaki Flórián** – minden jog fenntartva.

Jogtulajdonos: © **Perlaki Flórián**

Köszönöm a könyv megjelentetéséhez nyújtott segítséget
Dr. Hegyi Ferencnek és Ferenczy Zoltánnak.

ISBN 978-615-01-9880-4

Nyomdai előállítás: **Lombos Nyomda Kft.**

Felelős vezető: **Juhász Péter** ügyvezető

Perui missziós

A mai evangéliumi szakaszban Zakeusról, a vámosok fejről hallottunk, aki megtért. A farizeusok megbotránkoztak Jézuson, hogy egy bűnös házába ment vendégségbe. Jézus szembe került a vallás vezetőivel, mert segített a megtérőnek. Ma milyen nehézségekkel kell megküzdeni annak, aki mások megtérítésén fáradozik? Finta Lajos missziós tartott beszámolót arról, hogy milyen nehézségekkel találkozik ő Peruban.

Hallgassuk Lajos atya beszámolóját missziós útjáról: „50 km-t kellett megtenni gyalog. Élelmet nem vittem magammal, mert az ajándékok fontosabbak voltak. Amikor valaki ad valamit, akkor eszünk, amit adnak. Ha nem, akkor elmarad az evés. Ki lehet bírni”, fogalmazta sokat mondóan.

Másik útja: „40 éves Land Roverrel mentem. Gyakran kőomlás zárta el az utat. A folyónál elmosta az eső az átjárót. Számítanunk kellett arra, hogy 1,2,3 napig itt is várni kell. Az út közelében van egy aranybánya. Oda sem vízért, sem élelemért nem lehet lemenni, mert lepuffantják az embert.”

Milyen a bennszülöttek élete, mentalitása? Amikor megérkeztem a misszióba, akkor láttam, hogy

nagy teknőszerű fa alkotmányban tárolnak valami folyadékot. Kiderült, hogy ez alkohol. Ezzel kínálják meg egymást. Egy nagy köcsögből kínálják. Tudni kell, hogy az edényeket egyáltalán nem szokták elmosni. Ez az alkoholos edény is szájról szájra járt. Ami viszont már nem csak ízlés kérdése: A bennszülöttek körében rengeteg a betegség. A TBC, a szifilisz és minden egyéb.

Aki nem fogadná el, az teljesen kiközösítené magát. Akkor nem is létezne számukra. Betegség, baj esetén sem törődnének vele. Nyugodtan éhen vagy szomjan halhat, akkor sem. Úgy próbáltam csökkenteni a veszélyt, hogy két picit kortyot ittam belőle, aztán azt mondtam, most már ti is igyatok az én egészségemre. Így ennyivel megúsztam.

A tanítással kapcsolatban messzebbről kezdéném: 1962-ben elűzték a missziósokat, akik komoly létszámmal voltak akkor jelen. Na, nem a nép lenne ott az ellenség, hanem a kizsákmányoló nagytőke és a gerillák. A cél az, hogy a lehető legalacsonyabb szinten tartsák a bennszülötteket. Ezek a helyiek nyomorúságos gyümölcsstermesztéssel foglalkoznak. Aztán eladják a kereskedőknek, akik fillérékért fölvásárolják. A népeességnek fogalma sincs a pénz értékéről. Ezért tudják őket úgy kizsákmányolni.

Aki tanítani akarja őket, az ellenség. A misszionárius különösen. Egy tanárnő szabad idejében tanította a gyerekeket a misszióban. Ezért kidobták az állásából. Gimnáziumi tanár volt a városban.

A szülők nem is értik, miért kellene tanulnia a gyerekeknek. Egy ceruzát, egy füzetet nem hajlandók venni nekik. 1000 ceruzát és füzetet vásároltam nekik és vittem gyalog a településekre. De felének sem volt elég. A gyerekek kitépdesik a lapokat és az órákon át tartó gyalogolás közben összesározzák, összegyűrik a füzetet. Hét végi hazajárással kollégiumot hoztunk létre. Így lehet nevelni őket rendre, tisztaságra. Tudnak tanulni is. Hét végén pedig a családjukkal vannak, akikre szintén hatással lesznek. Tehát nem szakadnak el tőlük.

De a lányok 12-13 évesen már csak teherbe akarnak esni. Egy kivétel volt. Ez a kislány mindig figyelt, okosan válaszolt, érdekelte a tanulás. Egy év múlva: Mi van vele? Hát kivitték az erdőbe és lelőtték, mert boszorkány.

Másik történet: 5-6 személlyel utaztunk autóval. Kétoldalt a padokon ültek. Lejtett a hegyoldal. Elment a fék. A kocsi egyre jobban felgyorsult a meredek lejtőn. Éppen akkor, amikor még ura voltam az autónak, balra egy emelkedő irányú letérőhöz érkez-

tünk és oda beszedve a kanyart, fölfelé szépen lelassult és megállt a kocsi. 10-20 km-enként van egy-egy ilyen letérő út. Éppen akkor volt. Napirenden vannak a Gondviselés ilyen „véletlenjei”.

Másik eset: Két hitoktató ült hátul. Föl a meredekre. Útközben megálltunk. A kézi fék hol jó, hol nem. Ezért egyesben hagytam. Fölnyitottam a motorháztetőt. A kocsi elindult lefelé. Az ajtó szerencsére nyitva. Beugrottam. Sikerült lefékezni. A kerék már a szakadék szélén volt.

A püspöknek többször jeleztem, hogy le kellene cserélni a 40 éves Land Rovern. Nincs rá pénz, volt a válasz. Nekem sikerült összekuporgatnom elég sokat, de pár ezer hiányzott. A püspök nem akarta kiegészíteni. Azt mondta: Az Úr kezében vagy. Én: De ez már Isten kísértés. Ekkor elmondtam a fenti történetet és még más eseteket is. Ezeket hallva kiegészítette a hiányzó összeggel.

Egy másik történet a háttérrel világítja meg, miért is nem változik ott az élet. Az új kocsival mentünk misszionálni egy falut. Jött velünk egy fiatalokból álló csapat, a Neokatekumenátus közösség tagjai. Elvittem őket. Visszafelé a saját autójukkal jöttek. Én egyedül mentem. Ők kicsit később indultak utánam. Két óra múlva hazaértem. Lassan beesteledett, de

még nem érkeztek meg. Éjjel 2-kor végre hallottam, hogy jött egy kocsi. Kimegyek. A mieink voltak. Halásápadtan, alig bírtak megszólalni. Mi történt?

Azt tudni kell az eset megértéséhez, hogy a területet a „Fényes ösvény” gerilla, terrorista szervezet uralja. Kokaint forgalmaznak. A fiatalok alig tudták elmondani, mit éltek át. Én még éppen nem találkoztam velük, de a fiatalok 5 perccel később már fekete ruhás, álarcos fegyveresekkel találták szemben magukat. 'Mindenki a földre! Kezeket a tarkóra!' Minden értéket elvettek tőlük. Órákat, pénztárcát, gyűrűt, táskákat.

Ha 5 perccel korábban érkeznek, akkor én egyedül lettem volna. Új kocsim igazi zsákmány lett volna nekik. Főbe lőnek, senki sem keres. Sem katonaság, sem rendőrség. A fiatalok szerencsések voltak. Ők kevesebbel megúszták.”

Térjünk vissza a mai Evangéliumra: Jézus szembe került a nép vezetőivel, mert a megtérő Zakeus mellé állt. Ma is az a helyzet, hogy aki ténylegesen fel akar emelni embereket, az szembe kerül a kizsákmányoló hatalommal, de még egyes vallásos emberekkel is. Isten arra hív bennünket, hogy ne csak alamizsnát adjunk, hanem ténylegesen fel akarjunk emelni embereket.

Ahogy Isten irányít

Az Evangéliumban a kafarnaumi százados történetét hallottuk. Ő pogány katona volt, de rátalált Jézusra. A hite pedig példakép lett minden keresztény számára. Most egy olyan hitetlen ember megtéréséről szeretnék beszélni, aki szintén példakép lehet mindnyájunk számára. Sokan ismerjük Dr Imrényi Tibor magyar ortodox papot Szegeden.

Domaszéken voltam káplán, amikor megismerkedtem vele. Ez 1980 körül lehetett. Már akkor mély kapcsolatba kerültünk. Mindketten fontosnak tartottuk az ökumenét. A keresztény vallások egységtörekvését.

Meglepő volt számomra, hogy nem hagyományos ortodox családból származott. Sőt. Egészen vallástalan fiatal volt, amikor spanyolul és olaszul tanult az egyetemen. A nyelvi alapokhoz latinul is kellett tanulniuk. Egyik társával ketten összefogva kerestek valakit, aki erre tanítaná őket. Pénzüik nagyon kevés volt, mert szüleik nem nagyon tudták őket segíteni. Az albérlet és az élelem fizetése mellett komolyan takarékoskodniuk kellett.

Egy bencés tanárra bukkantak, aki vállalta volna kettejük tanítását. Mennyit kér egy óráért fejenként,

érdeklődtek. Hát mennyire gondoltatok? Igyekeztek a lehető legolcsóbbnak gondolt összeget mondani. 30 Ft fejenként. (Ez akkor komoly pénz volt.) A szerzetes válasza: én még ilyen jó ajánlatot soha életemben nem kaptam. Legyen 20-20. A két fiatal számára ez nagyon meglepő volt.

A latin tanítás megkezdődött, de Tibor társa hamarosan abbahagyta. Ekkor aggódva érdeklődött: egyedül mennyibe fog kerülni. De nem kellett többet fizetni. Maradt a 20 Ft.

Tibor nagyon elgondolkozott, hogy van ilyen a világban, aki nem kéri meg a jogos óradíjat? Ekkor lépett be Isten az életébe.

Később Kubába került nyelvgyakorlatra. Ezen a drasztikusan Isten ellenes világon keresztül vezetett az útja tovább az Isten felé.

A katolikus bencés szerzetes hatására azt várnánk, hogy a katolikus hitben köteleződik el. Istennek más volt a forgatókönyve. Isten úgy látta, hogy máshol nagyobb szükség van rá. Az ortodox vallással került mélyebb kapcsolatba és kikerült Moszkvába tanulni. Lett belőle egy mélyen hívő ortodox pap. Eleinte Magyarországon alig volt hívő a templomában, de ez a legkevésbé sem zavarta. Lassan-lassan az évek, évtizedek múlásával szép közösség alakult ki körülötte.

Mi indította el az ő hivatását és élettanúságát? Egy bencés szerzetes pap áldozatos szeretete.

Bennünket is olyan önzetlen szeretetre hív Jézus, mint amilyen az a bencés pap volt, aki a latint tanította két vallástalan fiatalnak. De azt is mondhatnánk, hogy bennünket is olyan tanúságtevő életre hív, mint amilyen ennek a magyar-ortodox papnak az élete. A mi hivatásunk az, hogy Isten önzetlen szeretetéről tegyünk tanúságot. Az eredményt Isten adja.

A tolvaj és az orvos

A mai szentírási részletben hallottuk a messiási időkről, hogy a farkas együtt lakik a báránnyal. Úgy érzem, ez teljeseedett be az alábbi történetben is.

Tanino Minuta beszámolójából szerkesztve idézek, melyet a Citta Nuova olasz folyóiratban olvastam.

„Pozsonyban egy konferencián történt. A szolidaritásról tartottam előadást. Miközben beszéltem, egy negyven év körüli férfi lépett be a terembe. Diszkréten leült az utolsó sorban. Egyszer csak váratlanul füléhez kapta a telefonját és kiment a teremből. A konferencia végén valaki a jelenlévők közül tudatta

velem, hogy eltűntek a dokumentumai és a pénztárcája a kabátjából, amit a hátsó sorban hagyott. Számomra nem volt kétséges, hogy az a telefonáló volt a tettes. A dolog azért is nagyon kínos volt, mert az egész előadás hihetőségét megkérdőjelezte ez az eset, hisz a szolidaritás ellentétét sugallta. Azt, hogy még az emberségre törekvő élharcosokban sem lehet megbízni.

A károsult körül csoportba verődve tárgyalták a történeteket a konferencia résztvevői. Jól emlékezetben maradt annak az embernek az arca. Következő nap – a szervezőkkel egyetértésben megfigyelésre rendezkedtem be. A kezdés után nem sok idő telt el, amikor a várt vendég újra belépett. Diszkréten, ízléses öltözetben.

Azonnal rám ismert, hogy én tartottam előző nap az előadást. Megpróbált elmenekülni. De az ajtókat most időben bezárták és a tervek szerint valaki a segítségemre sietett. Leültettük egy szobába. Ekkor az illető sírásra fakadt. Elmondta, hogy a szükséges adag kábítószerre kellett neki pénz. Bevallotta, hogy az okmányokat egy közeli ház levelesládájába dobta, de a pénzt nem tudja visszaadni. Volt egy karkötője és egy aranygyűrűje. Ezt átadta, hogy talán elegendő az okozott kár megtérítésére. Ezek az anyámtól való

utolsó emlékek, akinek meghasadt a szíve az én magatartásom miatti fájdalomtól, mondta.

Az ember, akit lopásával megkárosított, történetesen egy orvos volt. Telefonon értesítettük, hogy hol keresse a dokumentumait és beszámoltunk neki a tolvajjal kapcsolatos fejleményekről is. Az orvos sietve jött vissza, hogy érdeklődjön a megkárosítója felől és felajánlotta, hogy segít neki a kábítószerfüggésből kiszabadulni. Egy arcot láttunk, amely a rémületből a reménységre váltott át. A karkötőt és a gyűrűt visszaadtuk neki, hogy életben tartsuk benne az édesanyja jelenlétét.

A messiási idők jele ez, hogy a farkas együtt lakik a báránnyal.

Mit szeret benned Isten?

A mai evangéliumi szakaszban azt hallottuk, hogy a jó pásztor otthagyja az egyetlen elveszett bárányért a 99 meglévőt. Ami azt akarja kifejezni, hogy a menyeyei Atyának fontosabb az egyetlen bűnös, mint a 99 igaz. Mit szeret bennünk, bűnösökben ennyire az Isten? Személyesen kérdezzük magunkról: mit szeret bennem annyira Isten?

Gimnazista koromban ilyen poénkodást hallottam egyik társamtól, amit a másiknak mondott: Szó szerint idézem: Tudod, mit komálok benned? Semmit, de azt marhára. Ezt persze tényleg nem komolyan mondta, csak üres szellemeskedés akart lenni. Pszichológiailag ez a mondás elindítja bennünk a keresést, hogy mi minden jó van bennünk. Amikor már jutott eszünkbe számtalan, szebbnél szebb gondolat, akkor leforráz bennünket azzal, hogy semmit nem szeret bennünk. Tehát bebolondít és utána a végsőkéig megaláz. Mégis ez az otromba szellemeskedés értette meg velem azt, hogy a világ hogyan szeret. Bebolondít, aztán pedig cserben hagy. De ennek ellenkezőjét, az Isten végtelen szeretetét is segít megérteni.

Induljunk ki az édesanya újszülöttje iránti szeretetéből. Mit szeret az anya az újszülött csecsemőben? Éjjel föl kell kelnie, mert sír. Tisztába kell tennie, gondoskodni a táplálásáról, az egészségéről... A csöppség semmit nem segít neki. Fogalmazzuk meg ezzel a természetesen igazságtalan túlzással: ezt a semmit szereti. Ezt a semmit nem tudó csecsemőt végtelenül szereti az édesanya.

Mit szeret benne? Azt, hogy szép, azt, hogy mosolyog, azt, hogy már fel tud állni, azt, hogy tud

mondani néhány szót. Főként pedig azt, hogy viszontszeret...

Az Isten is így szeret bennünket. Minden apróságot, ami szép bennünk. Minden apró gesztust, ami szeretetből történik. Azt, hogy sikerült egy verset megtanulni. Azt, hogy sikerült finom ebédet főzni. Minden banális és minden objektíve nagy eredményeket. Isten gyermekei vagyunk. Minden sikerünknek örül. És úgy szeret bennünket, ahogy vagyunk. Idősen is, betegen is.

Említettük már: Én vagyok a semmi. Ezt a semmit szereti annyira Isten, hogy fontosabb neki, mint a 99 igaz. Meg annyira, hogy egyszülött fiát adta értünk. Azért a semmiért, ami vagyunk. Sőt, a semminél is kisebb, hisz bűnösök vagyunk. Ami azt jelenti, hogy rosszabbak a semminél. Ezt a mínuszt szereti. De ezt a semmit, aki én vagyok, teljességgel szereti. Amint az előbb felsoroltam kiragadva néhány konkrétumot.

De az anya azt is szereti a csecsemőjében, akit éppen az ő anyai szeretete naggyá tesz majd a jövőben. Nagyobbá, erősebbé, okosabbá, mint ő saját maga. Einstein és a többi világnagyság mindegyikének az édesanyja elmondhatná ezt. De a sok egyszerű édesanya nem ugyanúgy elmondhatja magáról: önmagamnál nagyobbá tettem a fiamat?

Isten is így tesz. Isten a végtelen nagyság. Isten az Ő saját isteni életének végtelen magasára akar helyezni bennünket. Bizonyos szempontból még magánál is nagyobbá, hisz Jézus azt mondja, nálam nagyobb dolgokat is tesztet. Először is (lelkileg) tisztába tesz. Megvált és a bűnbocsánat által megtisztít. Isteni magaslatoakra emel pl. a tudás szintjén is: Mindent átadtam nektek – mondta Jézus.

A legfontosabb feladatokra, az isteni tettekre is képessé teszi az embert. Szabad elhatározásából új embereknek adhatnak életet. Ez azt jelenti, hogy az örök életre születnek emberek a szüleik szabad közreműködése által. Életet, örök életet adni: ez isteni feladat. Erre a szintre emeli fel Isten az embert.

Mit szeret az Isten bennem? Először is a saját képességét. Az ember Isten ragyogó képmása. Aztán isteni műveinek megvalósításában a leendő lényegi partnert. A földi élet vonatkozásában.

Az örök élet vonatkozásában? Az isteni boldogságban vele élő partnert, akik leszünk a Mennysországnak. Ahogy az Ószövetségi Szentírás mondja: Istenek vagytok.

Mit szeret bennünk az Isten? Ezt szereti bennünk: A semmit, amik önmagunktól vagyunk és az általa Isten gyermekévé tett, megistenülő embert.

A fenti szellemeskedés szófordulatával: Tudod, mit szeret benned az Isten: A semmit, de azt végtelenül.

A vakok szeme lát

Jézus ezekkel a szavakkal igazolta isteni küldetését Keresztelő János meggyőzésére, hogy: „a vakok látnak...” Jézus működését ma is erről lehet felismerni. Két történetet szeretnék elmondani arról, hogy milyen is a lelki vakság és Isten hogyan nyitja föl a szemünket a lelki vakságból a látásra.

Egy év tanulmányi szabadságot kaptam 2002-ben. Ekkor az olaszországi Loppiano városka papi iskolájának életében vettem részt. Itt különböző munkák végzését is ránk bízta. A közösség számára autóval jártam bevásárolni. Egyik reggel szakadó esőben mentem kenyérért. Amikor a boltba értem, mindenki arról beszélt, hogy micsoda pocsék idő van.

Egy ideig csak intéztem a dolgaimat, de aztán megszólaltam: Én úgy gondolom, hogy ez az esős idő is Isten ajándéka. Hogy ebben is ott van a jó.

Hát akkor tessék! Mondjam meg, hogy ebben aztán mi a jó! Hallgatjuk. És tényleg mindenki nagy figyelemmel várta, mit mondok.

Ilyesformán kezdtem: Én hiszek abban, hogy a legfőbb dolog a szeretet. Nekem ez a célom. Most, ahogy idejövet vezettem az autót, mindenki úgy sietett, ahogy csak tudott. Szaladtak át az úton, hogy az esőből minél kevesebbet kapjanak. Ez azt is jelentette, hogy sokan körül sem néztek, mielőtt a járdáról leléptek. Én tudva azt, hogy most mennyire figyelni kell, természetesen nagyon óvatosan vezettem. Éppen ezért elővigyázatossággal, udvariassággal, számtalan emberrel tudtam jót tenni. Ezt jó időben sokkal kevésbé tehettem volna.

Aztán megérkeztem ide a boltba. Máskor mindig egyedül hozom be a kosarakat és egyedül nyitom az ajtót, egyedül pakolom az autóba a kenyeret. Most azonban jónéhányan azonnal segítőkész nyújtottak, hogy minél kevésbé ázzon meg a kenyér és én magam. Ha most derült idő lett volna, akkor önök sokkal kevésbé segítettek volna nekem. És én tudom, hogy azzal, hogy nekem segítettek, azzal Jézusnak siettek segítségére.

Én pontosan erre akarom elvezetni az embereket, hogy mindenki a másik segítője akarjon lenni. Hát Isten ezt éppen az időjárás révén adta. Pont az által, amit pocsék időnek neveztünk. Ez a szakadó eső Isten ajándéka volt.

Utólag azt éreztem, hogy a vakok szeme megnyílt. Ezek az emberek meglátták a rossz időben az Isten ajándékát.

Egy másik történet is azt üzeni, hogy mi hívők is sokszor vakok vagyunk. Isten különböző módokon nyitja látásra a szemünket. Édesanyám mesélt el egy ilyen esetet az életéből. Szüleim minden nap jártak misére. Közben nevelték a hét gyereket. Egyszer anyukám arra gondolt, hogy van őneki annyi gondja, hogy neki sem kell annyira komolyan venni a templomba járást. Ahogy annyi ember nem ér rá, úgy ő sem. Ennek a gondolatnak a jegyében vasárnap a mise előtt elintézték még néhány dolgot és jócskán késve érkezett, ekkor már javában folyt a prédikáció. Ahogy belépett a templom ajtaján, hallja, hogy a pap harsogó hangon ezt mondja: Szenteld meg a vasárnapot, mert amilyen a vasárnapod, olyan lesz a halál napod. Ezt hallva érezte, hogy ezt Isten személyesen neki mondta.

Ez után soha többé nem akart időt nyerni a vallás megélésének rovására. Isten egy pap prédikációja által nyitotta fel a szemét. Élete végéig szinte minden nap eljutott a templomba. Sőt, sok éven át virágozóként, sekrestyésként, templomtakarítóként a templom lett a munkahelye. Az Istenért dolgozó

önkéntesek körében és az Istennek szentelt emberek körében apostolkodott. Szavaival is folyamatosan tanúságtevő volt. Két pap fiának plébániáin élve és dolgozva fizikailag is az Isten közvetlen közelében volt az otthona.

Vasárnapjai, de a hétköznapjai is tehát az Istennek szenteltség jegyében teltek. És a halála?

Édesanyám nagyon szerette volna megérni a 80-ik életévét. De már hetvenes éveiben is volt agyvérzése. Mégis lényegében egészségben megérte az áhított 80-at. Sőt.

A közelmúltban meghalt egy ismerősünknek az édesanyja. A hagyatékából elküldtek nekem az én édesanyámról szóló újságcikket. A cikkben elsőként köszöntve írják róla: „A 82 éves Perlaki Antalné hét gyermeket nevelt. Az öt fiából mindegyik teljesített katonai szolgálatot...” A Csongrád Megyei Hadkiegészítő Parancsnokság köszöntötte őt, két másik társával együtt. Az erről szóló újságcikkkel, mint hagyatékkal ajándékoztak meg. Ekkor tehát édesanyám 82 éves volt.

József testvérünknek pedig anyukánk halála előtt 5 nappal üvegfestészeti kiállítást nyitottak a Mátyás Templomban és a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Székházában tárlatot. Ezt a televízió

is közvetítette. Ezen a rendezvényen édesanyánk, 86-ik évének betöltése után még személyesen részt tudott venni.

Nyolcvanöt éven túl volt már, amikor még pap fiánál házvezetést és a fent említett mindenféle munkát végezve dolgozott. Az utolsó hónapjaiban egy nagy lakást rendben tartva egyik fiáról gondoskodott.

Édesanyámnak időnként voltak rosszullétei. Összesen 5 agyvérzése volt. Az utolsót leszámítva mindig gyorsan felépült. Továbbra is mindig járt a templomba. Nyolcvanhatodik évének betöltése után jó két hónappal később este rosszul lett. Otthon lakó fia kihívta a mentőt. Mindkét pap fia éppen Szegeden szolgált. Mindketten be tudtunk menni hozzá a klinikára. Föloldozást adtam, Gyuri pap testvérem a szentkenetet adta fel neki. Úgy gondolom, értette elbúcsúzó, szeretetemet és hálámat kifejező szavaimat. Másnap reggel meghalt.

Isten egy pap prédikációja által (is) felnyitotta a szemét. Ezért hála Istennek, hogy megszentelte a vasárnapjait és hála Istennek: amilyen volt a vasárnapja, olyan lett a halálnapja.

Saját keresztút választása

Hallottuk Jézus szavait a két fiúról: Az egyik azt mondta, hogy megy dolgozni, de nem ment, a másik pedig azt mondta, hogy nem megy, de mégis kiment. Most egy olyan valakiről beszélek, aki mindkét fiú magatartását megélte.

Ez a fiatalember foglalkozott a gondolattal, hogy pap legyen. A testvéröccsét időközben pappá szentelték. Ő érezte az elhivatottságot a papságra, de végül engedve a könnyebb élet kísértésének a világi életmód mellett döntött. Továbbra is, mindvégig vallásos maradt. A későbbiek során egyre közelebb került az Egyházhoz. Hitoktató, áldoztató és az Egyházat sokféleképp segítő munkatárs lett belőle. Az évek során már nagyon bánta, hogy a kényelmesebb életforma mellett döntött. A papi élet utáni vágy soha nem csillapodott benne. Már jócskán az ötvenes éveiben járt, amikor elhatározta, hogy elvégzi a teológiát és ő is felszentelteti magát.

A hittudományok végzését sikeresen be is fejezte, de mivel vele kapcsolatosan negatív szóbeszéd kapott szárnyra, a fölszentelésére nem került sor. Ezek teljességgel alaptalan vádak voltak, ezért más egyházmegyékben is próbálkozott, mindhiába. Én

is beajánlottam a mi egyházmegyénkbe. De a megalapozatlan híresztelések ide is eljutottak. Nem lehetett belőle pap.

Az évek során a testvére plébániáján hosszú időn keresztül hitoktatóként és gondnokként tevékenykedett, de a munkatársak intrikái ott is annyira megnehezítették a helyzetét, hogy világi munkát kellett keresnie. Nehéz anyagi körülmények közt, megfeszített tempóban dolgozva kereste kenyerét, de az igazi fájdalom az volt neki, hogy eljátszotta az Istennek szenteltséget, a szolgálati papságot.

Később már egyszerű feladatokat sem tudott az Egyháznál végezni. Az előítéletek miatt a hívek körében sem volt tekintélye. Aztán az egészsége is megrendült. Nem ritkán hozzám is eljött segíteni (autóval vitt könyveket más helységekbe). Nálam kis élelmet is, de főként megértést és szíves fogadtatást talált.

Utoljára éppen alkalmatlan időpontban érkezett. Szerencsére azért fogadtam. Elbeszélgettünk. Időközben a könyvszállítás már nem általa történt. Megkérdezte, hogy azért jöhet-e továbbra is hozzám, ha erre jár? Valójában úgy láttam, hogy nem sok időm lesz vele foglalkozni, de azért biztosítottam, hogy szeretettel várom továbbra is. Nagy örömmel és nagyon köszönve ezt a lehetőséget, elköszönt.

Elinteztem. Akkor sejtelmem sem volt arról, hogy most sokkal nagyobb útra indul. Néhány nappal később szívrohamban elhunyt.

Ez a barátom egy fokozatosan kiteljesedő kudarcot élt meg. Ennek első és meghatározó lépése az volt, hogy a papi hivatását elkótyavetyélte. Aztán egy folyamatos erőlködés volt az élete a visszatérés irányába. Már sokkal szerényebb és sokkal kevésbé látványos célok voltak ezek, mint kezdetben, de minden igyekezete ellenére apránként ezek is sorra kudarcba fulladtak. Azt élte meg, hogy emberileg is fokozatosan megsemmisül, de a lelki területről is teljesen kiszorul. Erre a lassú megsemmisülésre tette rá a pontot a hirtelen halála. De ez csak a látszat.

Isten szembesítette ugyan azzal, hogy eljátszotta a nagy lehetőséget, vagyis azt, hogy látványosan Isten embere legyen. De a lényegben mégis előrehaladt. Nagyon hitelesen építette az Isten országát. Sok plébániának odaadó szolgálattal segített. Sok-sok embernek – látszólag egyszerű dolgokban – de lényegi segítője volt. Én is sokat köszönhetek neki. De az igazságtalan vádaskodások és visszautasítások hittel és türelemmel való elviselésével olyan tanúságtevő volt, aki sokakat megerősített vagy visszavezetett Istenhez.

Isten látszólag nem segített neki, de azt éreztem, hogy a temetésén óriási visszaigazolást adott neki. Ezen a szertartáson 20-25 pap imádkozott érte. Biztos, hogy nem csupán megköszönték Istennek azt a segítséget, melyet a különböző plébániákon végzett, hanem jó néhányan azért is kérték Isten bocsánatát, hogy nem segítették annyira, amennyire megérdemelte volna. Volt olyan pap is, aki nyílt fórumon bocsánatot kért. Azt éreztem, hogy Isten látványosan kimutatta: Őt a papok is egészen maguk közé tartozónak érezték, de odafönt a Gondviselő mennyei Atya is teljesen a papok közé sorolta.

Isten nem mondott le az ő szolgálatáról soha. Ő a kezdetekkor nem fogadta el Jézus igáját, hanem sokkal nehezebb és sokkal észrevétlenebb saját keresztutat választott magának, de ugyanakkor ő Isten szemében mindig is pap volt. Nem a papszentelés által, hanem a papi élet lényegének megélése által, ami a folytonos életáldozat volt a hívek szolgálatában.

Én pedig nagyon megköszöntem Istennek, hogy apró ajándékokkal, vendéglátással, fájdalmas történeteinek meghallgatásával mellette lehettem, miközben számomra fontos segítő munkájával ő gazdagított.

Megköszöntem Istennek az ő földi életét, de kértem azt is, hogy védőszentem legyen a továbbiakban;

immár isteni hatékonyságot leesdve életünkre. Azt érzem, hogy amit itt a földön annyira szeretett volna, de nem tehetett – odafönről már – folytonosan adhatja: papi áldását rám és mindnyájunkra.

A karácsony válaszra vár

Karácsony ünnepe van. Azt ünnepeljük, hogy az Isten eljött, hogy velünk éljen. A közénk született Istenember, Jézus válaszunkra vár. Akarunk-e vele élni. Vele, a szerető Istenünkkel. Egy olyan valakiről szeretnék most beszélni, aki nagyon messze volt, de aki megértette a karácsonyt és életével válaszolt: „Akarok teljes szívvel veled élni hozzánk érkezett szerető Istenünk.”

Gimnazista koromban egyszer betoppantam a kollégium igazgatójának a szobájába. 20-25 piarista tanár lehetett együtt. Körben ültek. Egy középkorú nő volt még velük. Dr. Bánó Magdolna. Évekkel később, kispapként néhány társammal együtt személyesen is találkoztam vele. Deszken volt akkoriban házvezetőnő a plébánián. Élettörténete túl azon, hogy lebilincselően érdekes volt, élő Evangéliumként mélyen belevésődött a szívünkbe.

Elhagyatott, árva gyerekként kezdte az életet. Aztán megismerkedett a kommunista eszmékkal és Fürst Sándor testvérének a csapatában életre-halálra elkötelezte magát. A háború idején fogságba esett és kivégző osztag elé állították. Megúsza, de koncentrációs táborba vitték. Innen szabadították ki a felszabadító csapatok. A Mátraházi Szanatóriumba került, mert gyógyíthatatlannak tartott tüdőbaja volt. Biztos volt abban, hogy meg fog halni, de mindez a legkevésbé sem zavarta. Győztek. Uralkodik a kommunizmus. Ő majd trágya lesz ennek az új fának a növekedéséhez, vallotta. Azonban nem halt meg. Sőt. Lábadozó betegként úgy érezte, hogy nem tétlenkedhet tovább. Előadást tartott az orvosoknak és a személyzetnek a kommunizmus diadalmas eszméiről. Teljes lelkesedéssel és nagy meggyőző erővel beszélt. Volt ott egy – így mondták – „bigott” orvos is, Zöldi Pál. Ez az orvos aztán kérdéseket tett fel neki. Amint ez az orvos később elmondta: Nem a meggyőzés szándékából kérdezett, csak érdekelte a másik oldal véleménye. Idővel öt gyermekes családapaként személyesen is megismertem. Magda tehát válaszgatott neki. Közben arra gondolt, hogy milyen jól megfelel a kérdésekre, de azon vette észre magát, hogy neki, saját magának nem elegendőek.

Azt tartotta, hogy a vallás népbutítás. Istent a papok találták ki. A szegény tömegek kizsákmányolása a cél. Innen aztán mindent logikusan levezetett. De mi van akkor, ha nem a papok találták ki az Istent? Ezen még soha nem gondolkodott el. Elhatározta, hogy nyitott lesz. Ha kitalálás a vallás, van ő elég okos ahhoz, hogy átlásson a szitán. Ha viszont van Isten, akkor neki is e szerint kell élnie. Hogyan közeledjen a kérdéshez? Megkérte Zöldi Pált, hogy kísérje le az éjféli misére a faluba. Egyedül még nem volt képes ilyen útra betegsége miatt. Pál igen meglepődött, de készségesen lekísérte, segítette eljutni az ünnepi liturgiára. Ahogy leértek, nagy fohással rábízta Istenre, hogy ennyit tudott segíteni, de ő többre nem képes. Magda pedig beült a padba és figyelt. Semmi különös nem történt. Az emberek kicsit szokatlanul viselkedtek, de semmi több.

Magda szenvedélyes fényképész is volt. A fényképeket elajándékozta. Nagy örömet szerzett ezzel sokaknak. Körülbelül két hét telt el karácsony után, amikor egy ilyen fénykép előhívása közben azt érezte, hogy neki látnia kell az igazságot. Bezárta az ajtót, letérdelt a szobában és azt mondta: „Isten! Ha vagy, mutasd meg magad és én hiszek neked.” Nem történt

semmi, de egy rövid idő múlva teljes bizonyossággal tudta: Isten létezik. Nem kellett többé semmi bizonyíték.

Levonta a következtetést: Akkor neki Istenért kell élnie. Hóna alá kapta a Lenin képeket. Levitte a kazánházba. Ruhás kosárba pakolta a Marxizmust és az összes kommunista eszméket tartalmazó irodalmát és elégette a kazánházban. A szanatóriumban futótűzként terjedt el a hír, hogy Magda megbolondult.

Jöttek a barátai a minisztériumból. Mind ott voltak már. Ő is ott lett volna, ha nem beteg. Kérdezték: Mi történt, ki bántott? Ő teljes nyugalommal válaszolt: Senki nem bántott, csak megismertem Istent. Az nem úgy van. Tessék, mondd el, hogy volt... És ő tanúságot tett hitéről. Óriási botrány lett. Kivágták a fél orvosi gárdát. Magdát egy budai kórházba tették át. Ő itt már semmivel nem foglalkozott, csak olyan kommunista rámenősséggel azon fáradozott, hogy mindenkit rábeszéljen a gyónásra, áldozásra. Talán egyetlen beteg sem maradt az ő távoli környezetében sem, akit ne „tört volna rá” a szentségekre.

Aztán meggyógyult. Előző érdemeiért engedélyezték, hogy az egyetemre beiratkozhasson. Summa cum laude eredménnyel végezte. Meglátatva

ezzel azt, hogy azért egészen nem bolondult meg. A későbbiek során Bács-Kiskun Megye Gyámügyi osztályán kapott fontos beosztást. Ő nagy lelkiismeretességgel végezte ezt a munkát, de szándéka és törekvése egy volt: Istent megismertetni a lehető legtöbb emberrel. Ezért kereste fel a piarista tantestületet, amikor én először láttam. Ezért kereste a kapcsolatot a kispapokkal és még ki tudja, hány hatékony formát talált arra, hogy szenvedélyes elkötelezettséggel hirdesse Isten országát. Mondták is neki sokszor: Magda! Te tényleg bolond vagy. Amikor üldözték a kommunistákat, akkor te kommunista voltál. Amikor üldözik a keresztényeket, akkor keresztény lettél.

Visszatérve életútjához: A nyugdíjas kort elérve keresett egy plébániát, ahol konkrétan az Egyházat szolgálhatja. Tudomásom szerint teljesen ingyen dolgozott, házvezetőnként. Akkor az Egyházban egy nő kevésbé juthatott fontos szerephez, de ő ezt nem is kereste. Szolgálni akart. És szolgált nagy alázattal. Előszóval és tudatosan humorizált: Ő megtérésekor nevet változtatott. Új neve: Bűnbánó Magdolna.

Teljes szívvel igyekezett segíteni a kispapoknak. Nekem is nagy segítségemre volt. Nála tanultam meg

azt, ami annyira meghatározza prédikációim stílusát. Az ő életének elbeszélése volt az igazi prédikáció.

Végrendeletében az Egyházra hagyta megtakarított pénzét. Ez az összeg nem volt jelentős, hisz korábban szétosztotta már mindenét. Annak azonban sokat mondó bizonyítéka volt, hogy számára Krisztus a minden. Megtérése karácsonnyal kapcsolatos. További élete pedig mindnyájunknak egy felszólítás: Karácsony válaszra vár. Akarsz-e a közénk született Jézussal élni?!

Vízkereszt a távoliak ünnepe

Vízkereszt ünnepe van. A mai evangéliumban azt hallottuk, hogy bölcsek jöttek napkeletről, hogy hódoljanak Jézus előtt. Ezek a bölcsek pogányok voltak. Azokat jelképezik, akiket mi hívők a vallástól távol lévőknek tekintünk. Mindenki hivatalos Isten országába. Az olyanok is, akikről úgy gondoljuk, hogy nagyon távol vannak, akikről azt el sem tudnánk képzelni, hogy Jézushoz tartoznak. Ilyen esetről szeretnék most beszélni.

Plébános voltam az egyik városban, amikor meghívtak misézni egy aratóünnepségre. A vendégek

közt ott volt egy nagy város polgármestere is, országgyűlési képviselő. Az ünnepség után ebéd következett. A hét-nyolc díszvendég társaságába voltam hivatalos. Bár az asztal túlsó végén ültem, láttam, hogy a jelzett polgármesternek nem sikerül beszédbe elegyedni a szomszédaival. Tudtam, hogy nagyon szeret és tud beszélgetni. Vele szemben volt ott egy üres hely, ezért kéréstelenül odatelepedtem és megszólítottam: Hallottam az egyik templom alapköveténel az ünnepi beszédét. Nagyon tetszett, amilyen intelligensen és teljesen szabadon szolt a nagy publikumhoz.

Erre átvette a szót és két és fél órán keresztül csak beszélt, beszélt. Én meg csak figyelmesen hallgattam. Még kérdést is alig tudtam feltenni. A végén azt mondta, hogy olyan jót beszélgettünk, hogy ezt legközelebb is folytatni kell. Így is történt. A következő alkalommal már tudatosan egymás mellé ültünk. Megismétlődött: ekkor a vacsora alatt végig csak ő vitte a szót. Érdekesebbnél érdekesebb dolgokat mondott. Harmadszor is együtt ültünk asztalhoz. De ekkor így kezdte: Te! Én már annyit beszéltem, most már te következél.

Most én kezdtem beszélni életemről. Arról, hogyan próbálok szolgálni az embereket. Ő pedig az ebéd

végéig alig megszólalva feszült figyelemmel hallgatta életbeszámolómat. Aztán így szólt: Te! Én szocialista vagyok, de amit te csinálsz, azzal mindennel teljesen egyetértek. Mondtam, hogy ezeket nem én találtam ki. Én is úgy veszem pl. az Új Város folyóiratból. Adjam neki, ő is elolvassa, válaszolta. Ettől kezdve rendszeresen eljuttattam neki a soron következő számot. Mindig el is olvasta, amikor pedig találkoztunk, akkor beszámolt róla.

Egy alkalommal a „Délmagyarország” újságban meginterjúvólták: Milyen ételekkel kínálna meg egy idegen ország követét. Ő erre felsorolt egy elegáns és szakszerű ételsorozatot, amiben – ezt megjegyeztem – kaviár is volt. Én gratuláltam a cikkhez. Mire ő azt válaszolta: Persze, ír ő ilyen cikkeket, de egy öreg néni azt írta neki: bizony polgármester úr, mi nem ilyen ételeket szoktunk enni. Én a szerény, karácsonyi vacsorámat is a kiscicámmal kettesben szoktam elfogyasztani. Hát ezeken kellene segíteni, de ő az ilyeneknek a közelébe sem jut. Ezt hallva kinyomoztuk, hogy ki volt ez a néni. Karácsony estéjén pedig sikerült meglátogatnom. Nem volt vallásos, de jót beszélgettünk. Erről aztán informáltam a polgármester urat, akivel a kapcsolatom egyre mélyült.

Egy alkalommal gazdasági és hatalmi érdekből helyi szinten szervezett támadást indítottak ellenem. Ő hallott erről és felajánlotta, hogy segít. Nekem nagyon jól esett ez a gesztus, de én nem a magam hasznára akartam kamatoztatni kapcsolatunkat, hanem kizárólag az ő javára. Nekem az volt a célom, hogy neki legyek a szolgálatára. Ezért megköszöntem segítőkészségét, de nem fogadtam el.

Én sem társadalmi szinten, sem emberileg nem voltam igazi partnere. Nekem az volt a célom, hogy hozzáillő hívő politikusokkal hozzám kapcsolatba. A nemzetközi Fokoláre Mozgalom révén a trentói polgármesterrel sikerült volna összehozni, de ez aktualitását veszítette azzal, hogy nem őt választották újra polgármesternek. Viszont országgyűlési képviselő maradt továbbra is. A fenti célt elveszítve azonban már tiszta politizálásnak tűnt volna az emberek szemében a mi összetartozásunk. Ezért nem a nagy ember, hanem én, a kis ember leállítottam kapcsolatunkat.

Közben telt az idő. Egyszer olvastuk az újságban, hogy ez a képviselőbarátom balesetet szenvedett. Ekkor felhívtam telefonon. Annyira kedves volt, hogy megkockáztattam a kérdést: Tíz percre meglátogathatom? Persze, már dolgozom. Délelőtt a mun-

kahelyemen, délután a lakásomon vagyok. Gyere, szeretettel várlak. A lakásán kerestem fel. Hosszan és mélyen elbeszélgettünk. Megismerkedtem a feleségével is, aki egy harcos szocialista volt. Ő később egyik alkalommal ezt mondta: Mi teljesen másként látjuk a politikát, de ennek ellenére én az ő családjukhoz tartozom.

Egyszer hallottam a rádióban, hogy a képviselő barátomat egyházi ügyek államtitkárának jelölték. Telefonon gratuláltam neki. Tizenkilenc jelölt van, ez még semmi, szabadkozott. Nem, én tudom, hogy Isten azért adta neked a talentumaidat, hogy kamatoztasd. Te leszel az államtitkár. Nem, nem, De, de. Aztán tényleg őt választották. Azt kérte, hogy én legyek az egyik tanácsadója. Én erre alkalmatlan voltam; ezt nem vállalhattam el. De a bizalmát nagyon köszöntem. Ahhoz viszont ragaszkodott, hogy a mi templomunkban egy misével és utána vacsorával nálunk ünnepeljük meg kinevezését. Mondtam, hogy ezt azért nem tartom jónak, mert így barátaidnak irántam való tiszteletből kell elviselni egy misét. Nem, ezek nem olyanok, kardoskodott. És valóban: a legnagyobb tisztelettel és szeretettel voltak jelen, pedig különféle világnézetűek és vallásúak voltak. Aztán átmentünk egy tanyára ünnepelni. Vacsoráztunk, beszélgettünk,

énekeltünk. Nagy szeretetben. Láttam, hogy barátomnak mindennél fontosabb volt az, hogy én jól érezzem magam. Nehogy valamivel megsértsenek.

Aztán Afrikába indultam. Amikor hazajöttem, egy kicsi faluba, Pitvarosra kerültem. Az volt az első, hogy felhívott és meglátogatott a feleségével együtt. Azért, hogy lássák az emberek, hogy milyen fontos vagyok. A hívek tanakodtak: Ez az, aki a tv-ben szokott szerepelni? Nem lehet az. De... Nem. Mise után ugyancsak miattam elbeszélgetett a hívekkel. Tőlük kérdezte meg, hogy milyen éttermet ajánlanak. A Mezőhegyesi Nóniuszt ajánlották. Ott vacsoráztunk.

Hát így lett ő az én életemben a távolról érkezett napkeleti bölcs.

Kizavartak a Templomból

Jézus megkeresztelkedése az alázatnak és a megdicsőülésnek az egymásutánja. Az Isten-ember az emberek iránti szeretetből a bűnbánók sorába lép. Megalázza magát azzal, hogy a bűnös emberek látszatába öltözik. Ez után jön a megdicsőülés. Az Atya hangja hallatszik: Ez az én szeretett fiam. És a Szentlélek megjelenik galamb képében.

Nekem is volt egy ilyen élményem – a magam szintjén: szeretetből bűnösnek látszottam és utána azt éreztem, hogy az Atya megdicsőített.

A kilencvenes években egy családkongresszusra zarándokoltunk Rómába. Öt autóbusszal mentünk. Mintegy 250 házas személy mellett egyedüli papként én is velük tartottam. A Szent Péter templomot is meglátogattuk. A bejáratnál figyelmeztettek bennünket, hogy idegenvezetést nem csinálhatunk. Azt csak hivatalos idegenvezető teheti. Természetesen tudomásul vettük, de mi nem kértük ezt. A családok nem dúskáltak a pénzben, ezért külön nem akartunk fizetni.

Én szívem szerint a templom bejáratához egészen közel lévő Pieta szobornál maradtam volna. Ott a Szűzanyával olyan jó lett volna elidőzni. A bazilikát egyébként is sokszor láttam már. De nekem, mint egyetlen papnak – úgy gondoltam – kötelességem a csoporttal menni. Szépen, teljes csendben mentünk előre és néztük a csodálatos templom látnivalóit. Már a miséző oltárt is elhagytuk, amikor az egyik társunk egészen diszkréten odasúgta, hogy az a szobor kit ábrázol. És fejével intett egy fönti kép felé. Én nem akartam válaszolni, de annyira mondta, hogy csak ezt mondjam már meg. Csak ezt az egyet. Végül

engedtem az unszolásnak és a fejemet sem mozdítva súgtam neki: (ha jól emlékszem) Szent Katalin.

Erre ott termett az egyik templomőr és harsány hangon kiabálta nekem olaszul: Kifelé, uram! Kifelé! Karon ragadott. Én nyugodtam tudomásul vettem és elindultam a bejárat felé. Szigorú öröm pedig katonás léptekkel jött mellettem. Mivel látta, hogy nem ellenkezem, nem kísért ki a templomból, csak a bejárat előtti Pieta vonaláig. Ott már visszafordult. Én pedig nem mentem tovább a kijárat felé, hanem ott maradtam a Pieta előtt. Ott imádkoztam egészen addig, amíg a többiek be nem fejezték a templomnézést.

Világos volt, hogy megaláztatásban részesültem azért, mert a társaim segítségére akartam lenni. Isten pedig megdicsőített. Megajándékozott azzal, hogy kedvemre ott időzhessek a Szűzanya szobra előtt. Ott tölthessem az időt, ahol annyira szerettem volna. Együtt a Szűzanyával.

Meghúztam a vészféket

A mai evangéliumi szakaszban hallottuk: „A sötétben lakó nép nagy fényt lát.” Ez a nagy fény Jézus, aki tanítani kezdett. Bennünket is Jézus küld az emberek

közé, hogy a nagy fényt, az általa közénk jött Istent meglássák. Miközben az Isten ragyogó fényét ajándékozzuk, megmaradunk tévedő és gyarló embereknek, akik magunk is másoktól kapjuk az Istent. Máskor pedig legnagyobb jó szándékunk ellenére is, akár tragikus kárt okozhatunk embertársainknak. Ezzel kapcsolatos az alábbi történet is.

Mezőkovácsházi káplán koromban Máriabesnyőre zarándokoltunk. Kb. negyven fős, főként idősekből álló csoportot vezettem. Egyik állomáson a vonatra szállt egy négy fiatal lányból álló csoport. Élénken beszélgettek, aztán nagyon jókedvűen nevetgélni kezdtek. Egyértelműen úgy láttam, hogy rajtunk nevetnek. Kisvártatva odamentem hozzájuk és beszédbe elegyedtem velük. Elmondtam, hogy zarándoklaltunk vagyunk és azt is, hogy pap vagyok. Aztán jött a meglepetés: kiderült, hogy fölismerték azt, hogy vallásos csoport vagyunk. De ők nem kinevettek bennünket, hanem örültek amiatt, hogy Isten hívő emberekkel hozta őket össze. Aztán ki is fejtették: halálosan komolyan hisznek Istenben, érte akarnak élni. Sőt, minden áron engem is megtérésre, Isten választására biztattak. Én addig is Istenért akartam élni, de abban az időben lelki életem inkább csak görcsös erőlködés volt. Ezekben a fiatalokban azt láttam,

hogy ők nemcsak úgy erőlködnek, hanem ténylegesen Istenben élnek. Nálam mélyebben. Ők láthatóan Isten gyermekei voltak. Tehát éreztem, hogy Isten az, aki szól általuk és megtérésre hív. Aztán leszálltak, többé nem hallottam felőlük, de számomra nem maradt nyomtalan a velük való találkozás.

Ezt az epizódot így összegezném: Én akartam vinni az Isten fényét ezeknek a fiataloknak. Hiszem, hogy ez valamennyire sikerült is, de bizonyossággal állítom, hogy ők sokkalta több isteni fényt ajándékoztak nekem.

Most áttérek a történet egy következő részletére. Éjjel 11-kor vonatunk megérkezett Máriabesnyőre. Elkezdtük a leszállást. Három idős néni szállt le, amikor láttam, hogy egy kicsit „még mindig” mozog a vonat. Szóltam, hogy addig ne szálljon le senki, amíg a vonat teljesen meg nem áll. De akkor láttuk, hogy a vonat egyre gyorsul. A lent maradtak fel akartak kapaszkodni. Sikerült megnyugtatni őket, hogy maradjanak, mindjárt megállítjuk a vonatot. A kalauz éppen fel tudott még ugrani a szomszédos kocsi melléttünk lévő peronjára. Kiabáltam neki, hogy állítsa meg a vonatot. Visszakiabált, hogy nem lehet. Követtem, hogy húzza meg a vészféket. Nem lehet. Értsem meg, hogy húzza meg, mert én húzom meg. Értsem

meg, hogy nem lehet, folyt tovább a vitánk. Erre körülnéztem, hol a vészfék. Azon a peronon nem találtam. Elkezdtem szaladni a kocsi túlsó végébe, de olyan gyorsan, hogy közben el ne veszítsem a bátorságomat. Amíg átértem, a vonat igen begyorsult. Belekapaszzkodtam a vészfék fogantyújába. Könnyed mozdulattal le lehetett húzni. A vonat megállt.

Szóltam a híveknek, hogy kezdjék meg a leszállást. Ők szép nyugodtan szálltak le a sínekre az éjszaka sötétjében. A kalauz előreszaladt a mozdonyvezetőhöz. A szomszédos kocsikban lehúzták az ablakokat és kíváncsian nézték, hogy mért állhatott meg a vonat. Kérdezték tőlem, hogy mi történik. A folyamatos leszállás közben elindították a vonatot, én pedig meghúztam a vészféket, válaszoltam.

Aztán jöttek a szokásos kérdések: Kik maguk, és én ki vagyok... mért mentem papnak. Én magyaráztam nekik nagy apostoli tűzzel. Közben visszaérkezett a kalauz. Kérdeztem, hol kell aláírni. Ő azt mondta: Nem kell aláírni semmit. Gondolom azt jegyzőkönyvezhették, hogy huligánok meghúzták a vészféket, aztán elszaladtak. Mi pedig először a síneken, aztán pedig mellette meneteltünk az éjszakában. Éppen csak leérve a sínekről már el is robogott mellettünk egy szemből jövő vonat. Ekkor

ébredtem rá arra, hogy mi is történt, ill. mi történhetett volna. Éjjel, kanyarban, 40 időssel a síneken gyalogoltunk egy olyan forgalmas vonalon, ahol egymást érték a vonatok. Nem is láttak volna bennünket, nem is fékeztek volna... Micsoda tragédiát okozhattam volna.

Hogyan értékeljem a történeteket? A megállóban a vonatot teljesen meg kellett volna állítani. Ebben igazam volt. A hitemről tanúskodtam, miközben állt a vonat. Ez nem csak jó, hanem szent dolog volt.

A vészféket viszont mégsem húzhattam volna meg, mert nem volt veszélyhelyzet. A sínekre történő leszállás pedig sok ember életének a valós kockázatása volt. Ennek ugyan nem voltam tudatában, de mégis egy olyan tömegszerencsétlenségnek valódi okozója lehettem volna, amivel a történelem sötét lapjaiba kerültem volna. Isten megőrzött ettől, és azt üzenté a történetekkel, hogy vigyem a fényt, de azzal a tudattal, hogy semmi vagyok és az Ő gondviselő irgalma teszi jóvá az én tetteimet.

A mai evangéliumi szakaszhoz visszatérve: „A sötétben lakó nép nagy fényt látott.” Mert Jézus általam is tanítani kezdett ezen a zarándoklaton. E közben azonban én is megláttam az Ő nagy fényéből azt: Nem én vagyok, aki a fényt adom. Isten az, aki

az én parány létemet is felhasználva fölragyogtatja másoknak is a nagy fényességet.

Legyél mégis győztes

A mai evangéliumi szakaszban Jézus megkísértéséről hallottunk. Jézus 40 napja böjtöl. Éhes. A Sátán így szól hozzá: „mondd, hogy ezek a kövek változzanak kenyérré.” Jézusnak van hatalma ehhez és a Sátán jó dolgot is kér tőle. Jézus a kenyérszaporításkor lényegében ezt meg is tette. Mi akkor a probléma? Az, hogy nem Isten akarátát tenné, ha ekkor ezt a csodát megtenné.

A Sátán bennünket, hívő embereket is gyakran hasonló kísértéssel akar eltéríteni Istentől. Egy előadáson vettem részt a közelmúltban. Az előadás lebilincselően érdekes volt. Én magam is ámulva hallgattam. A felemlített célok mind pozitívak voltak. Mind olyan cél, amire nagyon vágyik az ember. Ilyen biztatások voltak: Mégis legyél győztes. Amire igazán vágysz, azt el tudod érni. Rajta. Az előadó a pszichológia minden eredményét felsorakoztatta. Csodaszámba menő eseteket mondott el és vetített is ezzel kapcsolatos dokumentumokat. Ezeknek a

mondanivalója: Csak higgyél benne, csak akard és bármiből meg fogsz gyógyulni. Csak higgy benne, csak akard, és olimpiai bajnok leszel. Legyél mégis győztes. Az egyik sztorit röviden ismertetem.

Időpont: 1994. márc. 3. Helyszín: Minneapolis. Kerry a tornászversenyen kulcscsonttörést szenvedett. Az orvosok megállapították, Kerrynek végleg befejeződött a sportpályafutása. Kerry azonban újra munkába állt. Hamarosan teljesült az első álma: meghívták az amerikai válogatottba az olimpiára. Az esélyes oroszokkal fej-fej mellett küzdött a csapatuk. Hajszálon múlt, hogy melyik csapat lesz az olimpiai bajnok. Ekkor utolsóként következett Kerry, aki előzőleg súlyosan megsérült. Alig tudott járni, de jelentkezett az ugrásra. Ezt mondta neki az edzője, ezzel biztatta mindenki, és ő is ezt mondta magának: meg tudom csinálni. És minden erejét megfeszítve belevetette magát. Az ugrás után fájdalmasan elterült a földön. Teljesen szétszakadtak az izmai, de mégis győzött, ő lett az olimpiai bajnok.

Eddig a hír. Én más forrásból nem hallottam ezt a történetet, nem nyomoztam utána, de gondolom, hogy ez így igaz. Sok más, hasonló történetet is elmondott az előadó. Vannak csodák. Kivételképpen

történnék ilyenek. Sőt: Jézus maga állítja, hogy aki hisz, annak minden lehetséges. De van két elengedhetetlen feltétel: 1. Nem önmagunkban kell hinni, hanem Istenben. 2. Jézus nevében lehetséges az a minden. Ami azt jelenti, hogy azt kérhetjük, amit Isten akar.

Én fiatal koromban a világ legnagyobb focistája akartam lenni. A közelmúltban azt mondta az egyik hívő, hogy de jó, hogy nem focista lettem. Én is hiszek abban, hogy sokkalta nagyobb hivatást kaptam. Azt, hogy Krisztus példája szerint adhatom az életemet az emberekért. Én is hiszek abban, hogy de jó, hogy nem a világ legnagyobb focistája lettem.

Nem akkor leszünk sikeresek, amikor kinézünk magunknak valami látványos célt és esetleg meg is valósítjuk, hanem akkor, ha az Istentől elgondolt tervet valósítjuk meg.

A világon szinte minden embernek vannak végtelen nagy álmai. Nem Isten akarata az, hogy minden álmunk megvalósuljon. A világon számtalan fogyatékkal élő, gyógyíthatatlan beteg van. Nem Isten akarata az, hogy ezek mind meggyógyuljanak. Ha ilyen reményekkel áztatjuk őket, akkor folyamatos és végzetes csalódásokat okozunk nekik. És főképpen a valódi hivatásuktól eltérítve ábrándokba kerget-

jük őket. A keresztény ember nem abban hisz, hogy mégis meg tud csinálni akármit. A keresztény ember abban hisz, hogy Isten végtelen nagy és szép tervet gondolt el róla. Ezt viszont, Isten által garantáltan meg is tudja valósítani. De ez nem egyenlő azzal, amit az ember kifantáziál magának. A keresztény hisz abban, hogy sokkalta nagyobb dolgokra hivatott, mint az evilági siker.

A bennünk lévő vágyakat Isten ajándékozta. Vagy azért, hogy azokat megvalósítsuk, vagy azért, hogy azt elveszítve valósítsuk meg az igazi isteni tervet. „Aki elveszíti életét érettem, az megtalálja azt.” „Mit ér az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de lelke kárt szenved.” Igen sok fogyatékkal élő ember él úgy, hogy folyamatos ajándék mások számára. Általában nem azért, mert csodálatosan meggyógyul, hanem azért, mert örömet és reményt ad az egészségeseknek, akik nem érik el álmaikat.

Ez a mondás, hogy mégis meg tudom csinálni akkor igaz, ha Isten akaratát akarom. De azt is Szent Pál szavainak értelmében: Mindent meg tudok tenni abban, aki nekem erőt ad. Jézus szavainak értelmében: „nálam nélkül semmit sem tehettek”. Tehát azzal a tudattal, hogy nem én csinálom meg, hanem Isten csinálja meg általam. Akár csodával is.

Összefoglalva: Isten minden embert végtelen nagyra hív. Azonban ez általában nem a világ álmainak látványos, de hervadó babérajainak elnyerését jelenti, hanem a hétköznapi élet áldozatos szeretetének folyamatos megvalósítását. A felebarát szolgálatát jelenti. Rendszerint éppen életünk álmainak elvesztése árán. Amikor pedig elveszítjük életünket Istenért és a felebarátért, akkor találjuk meg valóságosan. Néha látványosan is. De már Isten ajándékképpen.

Boldog az, aki nem a saját álmait kergeti – akár csodák árán – hanem Isten szeretetből elgondolt tervét keresi és valósítja meg. Abban a hitben, hogy sokkalta nagyobb dolgot valósít meg, mint egy evilági siker. És abban a hitben, hogy ezt Isten által garantáltan meg is tudja valósítani.

Boldogok a lélekben szegények

A mai szentírási részek fókuszában a szegények állnak. Azok, akik a világ szemében nem számítanak. Most egy lelki szegénységben élő valakiről beszélek. De aki ugyanakkor tudatosan a valódi szegénységet is vállalta. Arról lesz szó, hogy általa Isten mennyire megajándékozta az Egyházat, az embereket, benne engem is.

Sokan ismerték Anti bácsit, Paskai bíboros atya testvérét. Szerzetes szeretett volna lenni, de mivel egészségi okokból nem sikerült neki, az imádságnak és a szegények segítésének szentelte életét. Mindvégig egyszerű gyári munkásként dolgozott. Szabad idejében gyümölcsös kertet gondozott. A terményeket a szegényeknek vitte. Mindenét elosztotta, magára nem adott semmit. Olyannyira, hogy szakadozott, koldusnak való ruhákban járt.

Nem úgy példa, hogy utánozzuk életmódjának külsőségeit, de abban nagyon is példakép mindnyájunknak, ahogy Jézust látta meg minden rászorulóban, minden szegényben. Ő mindenkire így tekintett.

Mi hétgyermekes, szegény család voltunk. Rendszeresen és sok-sok éven át hozta nekünk kertjének gyümölcsseit, meg a belőlük készített mindenféle lekvárt. Gimnazista koromban a konzervgyárba nyári munkát kerestem számomra.

Rendszeresen utazott Erdélybe. Azokban az időkben szigorúan tilos volt a határon egyházi könyveket, kegytárgyakat átvinni. Ő bőröndszámra vitte, mert a vámosok nem foglalkoztak vele. Egy szerencsétlen hajléktalannak nézték. Így árasztotta ezeket a hiánycikkeket, „lelki segédeszközöket” az erdélyi egyházba.

Egy alkalommal kispapként engem is magával vitt. Márton Áron püspök atya személyesen fogadott bennünket. Jakab Antal püspök úrral pedig az altorjai bérnialáson találkozhattam, ahol megkülönböztetett szeretettel fogadtak. A lelki, egyházi vonatkozásai mellett ennek az útnak turisztikai lehetőségeiben is részesített. A Békás szoros, a Szent Anna tó és sok más látnivaló szintén a programunk részét képezte.

Bíboros testvére mindenben segített volna neki, de ő a végsőkig ragaszkodott sajátos, enyhén szólva puritán életformájához azért, hogy a szegényeknek adja az utolsó fillérjét is. A magára költendő minimumot is. Ő nem akart előnyt szerezni abból, hogy bíboros testvére látogassa. Nem akarta, hogy a legkisebb terhet is jelentsen a magyar Egyház ügyeiben annyira elfoglalt testvérének. Csak akkor fogadta el főpap testvére látogatását, ha tudta, hogy más ügyekben jár Szegeden. Mindezt őszinte szeretetből testvére iránt.

Anti bácsi által kiemelt kapcsolatba kerültem a magyar egyház vezetőjével. Egy alkalommal Pécssett voltunk papokkal, amikor telefonáltak a plébániámról, hogy keresett a bíboros. Természetesen visszahívtam. Ekkor elmondta, hogy testvére balesetet szenvedett. Megkért, hogy amennyire van rá lehetőségem, látogassam, gondoskodjak róla. Igyekez-

tem tehát minél gyakrabban meglátogatni és vinni mindazt, amire szüksége van egy betegnek.

Hamarosan átkerült a Hódmezővásárhelyi kórházba. Mórahalmon voltam ekkor plébános. Onnan nagyobb volt a távolság, de továbbra is ugyanúgy törődtem Anti bácsival. Nem egyszer bíboros atya is jött meglátogatni. Azt mondta, hogy kijön Mórahalomra és onnan együtt mehetünk. Én érveltem, hogy nekem az semmi többlet utat nem jelent, ha bemegyek Szegedre és ott vesz föl a megadott időben. Nem. A bíboros atya ragaszkodott ahhoz, hogy Mórahalmon vegyen föl. Ez neki egyébként kétszer 20 km plusz út volt. Nyilvánvalóan azt akarta, hogy ez által az én tekintélyemet növelje az emberek szemében. Hát ez így is volt. Alig hogy bejött a plébániára, az önkormányzatról átjött valaki, aki egyáltalán nem volt vallásos. Hogy-hogy nem éppen most misét akart mondatni. Nem volt nehéz kitalálni, hogy ellenőrizni akarta azt, hogy jól látták e és tényleg a bíboros jött e hozzám.

A bíboros atya sorra üdvözölte a munkatársaimat. Maris néni egy egyszerű parasztasszony volt, aki minden ellenszolgáltatás nélkül 7-8 személyre főzött naponta. Neki az élete megdicsőülése volt, hogy beszélgetett a bíborossal. De a többiek is, akik akkor éppen ott voltak. Mindezt azért tette a bíboros atya,

hogy meghálálja szolgálataimat. Ezt is Anti bácsinak köszönhettem. Aztán vitt az autójával Vásárhelyre. A kórházban is fontos személy lettem. Az orvosok és ápolók szemében is, nem beszélve a betegekről.

Amikor Anti bácsi a kórházból kikerült, nekem sikerült egy megbízható személyt találni, aki a lábadozó beteg gondozását vállalta. Amikor a bíboros atya írt nekem, mindig megemlékezett erről a lelkiismeretes betegápolóról, Csamangó Marikáról is. Annak is nagyon örülök, hogy sikerült olyan hallókészüléket szerezni neki, amivel viszonylag jól hallott.

De másként is fontos lettem a szegény Anti bácsi miatt. Bármikor telefonáltam az esztergomi érsek-ségre, ha otthon volt a bíboros, azonnal kapcsolták nekem. Egyik alkalommal, amikor kerestem jeleztek, hogy már elindult a bazilikába. De várjon csak, mondta az ottani szolgálattevő: Már éppen jön is itt a porta előtt. Szólok neki. És a bíboros odajött, hogy beszéljen velem.

Nevem napjára, ünnepekre rendszeresen saját kezűleg írt levélben köszöntött. Később már én nem válaszoltam neki, hogy legalább ezzel tehermentesítsem. Meghívott, hogy amikor arra járok, menjek el hozzá ebédre. Egy alkalommal el is fogadtam meghívását. Én voltam a díszvendég a prí-

mási palotában. A bíboros atya aranymiséjén is kiemelt figyelemmel volt irántam. Később, amikor az olaszországi Loppianoban voltam írt, hogy eljön meglátogatni. Ez csak azért hiúsult meg, mert én betegség miatt már éppen nem voltam ott.

Most nem egy érdekes életbeszámolót akartam mondani, hanem bemutatni azt, hogy Isten mi mindenre felhasználja azt a szegényt, akit a világ lesajnál. Mindazt, amit felsoroltam, mindazt a lelki szegénységben élő Anti bácsi által kaptam én magam is, meg az Egyház is.

Jézus mondta: Boldogok a lélekben szegények. Nem csak a lélekben szegények boldogok, hanem sokszor azok is, akik a környezetükben élnek.

Jézus a gyöngeségben

A mai szentírási szakaszban hallottuk Szent Pál szavait, melyet magunkra formálva idézek: Gyöngeségünk tudatában - a megfeszített Krisztust hirdetjük. Ez jelenti a saját magunk gyöngeségeit is, de jelenti azt is, hogy azok is gyöngék, akiknek hirdetjük az örömhírt. Két kis történettel szeretném ezt illusztrálni.

I. Egy ismerősöm írt az alábbi élményéről. A plébániánkon keresztúton vettem részt. Elhatároztam, hogy ezúttal nem szeretnék vegyülni a tömeggel. Annak ellenére, hogy a hívek jó része ismerősöm volt, most csak Jézussal kettesben akartam lenni. Ebben a meghitt együttlét-állapotban sem lehetett nem észrevenni, hogy mögöttem állt egy idős asszony, aki érezhetően bizonytalanul lépegetett. Hamarosan megszólalt a lelkiismeretem és anélkül, hogy ránéztem volna, feljárnítottam egyik karomat támaszul. Meglepődtem azon a heveségen, amivel megragadta a kezemet. Nemcsak belém karolt, hanem mindkét kezét nyújtotta a botot is beleértve.

Felemelő volt a ragaszkodása. A következő percben azonban zavarni kezdett a fáradt, öreg test súlya és áporodottsága. Elvonta a figyelmemet az imáról és már-már Jézusról is. Magamban perlekedtem is vele: Miért vagyok ebben a helyzetben, miért nekem kell úgymond a „hátamon vinni”, ahelyett, hogy csak mi ketten lettünk volna együtt Jézussal. Ahogy szerettem volna.

Bosszankodásomat azonban lassan felváltotta annak megérzése és megértése, hogy Jézus maga szegődött mellém. Jobban, mint ahogy vártam vagy reméltem volna. Boldogan és könnyek között cipeltem

tovább az egyre nehezebb, de egyre édesebb terhet. Elmosódtak az ima szavai és csak mi ketten voltunk, Jézus és én...

A végén váltottam vele néhány szót. Meglepődtem, amikor hallottam, hogy évek óta ágyban fekvő beteg, de erre az alkalomra a családja tudta nélkül mindig kiszökik. Bár egészségi állapota egyre romlik, sokat imádkozik azért, hogy ez megadassék neki. Lelki gyöngeségemben hirdettem azt a megfeszített Krisztust, aki az idős asszony gyengeségében találkozott velem.

II. A másik eset a templomunkban történt. Jakab Józsinak hívják az egyik hajléktalant, aki az egyike azoknak, akik a templom kapujában szoktak koldulni. Néha részt vesz a misén is, legalábbis annak egy részén. Ez alkalommal, jóval a mise kezdete előtt betelepedett az egyik padba. Egy operaénekesre emlékeztető hangon szent énekeket kezdett énekelni. A mise előtti csendben imádkozó hívek zavarodottan néztek körül. Segélykérően néztek rám is, aki néhány másodperccel az éneklés megkezdése után előlről, a sekrestye felől érkeztem. Visszaléptem a sekrestyébe, hogy konzultáljak az ott lévő plébánosunkkal. Röviden vázoltam neki, hogy mit is szeretnék mondani, aztán a mikrofonhoz lép-

tem. A harsogó ének ekkor még néhány pillanatig folytatódott. Próbáltam szelíd hangon megszólalni. Amikor beszélni kezdtem, Józsi elhallgatott. Ilyenformán, nem nagy hangerővel és nyugodtan kezdtem mondani: Testvérek! Mi most a szentmisére egyéni imádságainkkal készülünk. Miközben mi Jézussal beszélgetünk, alkalmanként a gitáros kórusunk gyakorolja a szentmise énekeit. És ez nem zavarja áhítatunkat, nem zavarja a Jézussal való kapcsolatunkat. Máskor pedig a szkólás kislányok énekelnek a szentmise előtt. Az sem zavar bennünket. A Szent Cecília kórus is gyakorolta az ünnepi mise előtt az énekeket. Hívó lélekkel elfogadtuk, és hiszem azt, hogy nem is zavart senkit a Jézussal való bensőséges találkozásában.

Most itt ül a padban ez a Józsi. Neki Isten egy operaénekes talentumával vetekedő hangot adott. A Kárász utcán jó néhány alkalommal kieresztette a hangját és szent énekeket énekelt. A rendőrökre sem hallgatott és harsogó hangon énekelt a szent énekeket. Ezért elvitték és – ahogy ő mondta ólmozott kesztyűkkel és rugdosva össze-vissza verték a rendőrségen. Többször is láttam utána kék-zöld foltokkal az arcán, vánszorogva, meggémberedve. Józsi nem az általunk megszokott formában imádkozik, de sa-

játos imái, szent énekei miatt, más szóval Jézusért szenvedett bántalmazásokat. Azt hiszem, egyikünk sem szenvedett olyan fájdalmakat Jézusért, mint ő.

Azt kérem, hogy ne zavarjon bennünket a szentmisére való készülletünkben az ő szokatlan, de szívből jövő éneke.

Bár szavaimmal megadtam neki erre a lehetőséget, de Józsi nem kezdte újra az éneklést. Utána odamentem hozzá, hogy üdvözöljem. Azt mondta, hogy nagyon köszönöm a kedves szavakat. És nem énekelt újra.

Nekem pedig eszembe jutottak Szent Pál szavai: Gyöngeségünk tudatában a megfeszített Jézus Krisztust hirdetjük.

Minek kell látszanunk?

A szentleckében hallottuk Szent Pálnak a tesszalónikai hívekhez intézett szavait: Minden hívő példaképei lettetek. Az evangéliumban pedig hallottuk, hogy melyik a legfőbb parancs. A szeretet parancsa. Logikusnak látszik, hogy milyennek kell mutatnia magát a kereszténynek! Olyannak, aki a szeretet parancsát a legjobban megvalósítja. A való-

ság az, hogy ez egy nagy tévedés. A kereszténynek rendes körülmények között nem kell semmilyennek mutatnia magát. Nem kell semmilyennek látszania. Neki élnie kell. Hitelesen élnie. Neki szeretnie kell. Jézus a példa.

Jézus nem akart böjtölő bajnoknak látszani. Volt ugyan igen komoly negyven napos böjtje, de ez sem volt látványos. De látványosan megvédte tanítványait, amikor a farizeusok szemére vetették, hogy tanítványai nem böjtölnek. Azt válaszolta: böjtölhet-e a násznép, amíg velük van a vőlegény?

Ő maga pedig együtt evett és ivott az emberekkel. Olyannyira, hogy falánk és borissza embernek mondták. Jézusnak nem az volt a fontos, hogy böjtölőnek lássák. Velük evett és ivott, hogy szeretetét kimutassa feléjük.

Az emberek milyennek akarnak látszani? Olyan-
nak, mint aki sokat dolgozik. Jézus különlegesen sokat dolgozott, de nem az volt a számára a fontos, hogy ilyenek lássák. Ő aludt a csónakban, míg a tanítványok erejüket megfeszítve küszködtek a hullámokkal. Nem bizonygatta, hogy mennyire sokat dolgozik, hanem lecsendesítette a víz háborgását. Tehát szeretett, miközben vállalta azt a látszatot is, hogy a tanítványok helyette dolgoznak.

Jézust azzal is vádolták, hogy nem tartotta meg a szombatot. Nem az volt számára az elsődleges, hogy példát adjon a törvény betartására, hanem az, hogy meggyógyítsa a szegény beteget. Miközben nagyon fontos volt számára, hogy egy í betűt se hagyjon el a törvényből. Nekem ez a jézusi magatartás pl. azt jelenti, hogy mióta az Egyház rendelkezett arról, hogy a paxolásra ne menjen a pap a hívek közé, nem megyek. Annak ellenére, hogy ez nem a mi vidékünk túlzásai ellen született egyházi rendelkezés. Megtartom, de amikor egy olyan hátrányos helyzetű beteg van az első sorban, akinek traumát okozna, ha nem üdvözölném, őhózzá odamegyek. Be akarom tartani az előírásokat, de nem az a célom, hogy ilyennek lássanak. A célom az, hogy szeressek. Ez gyakran felülírja azt, hogy milyenek látnak az emberek.

Nagyon szeretünk ügyesnek látszani a legkülönbözőbb dolgokban. A keresztény embernek nem az a célja, hogy ügyesnek látsszon, hanem az, hogy szeressen. Még az ügyetlenség látszata árán is. Glattfelder Gyuláról, egyházmegyénk egyik korábbi püspökéről mesélik, hogy az etikett szabályait rendkívül pontosan betartotta. Egyszer ünnepi ebéd közben az egyik vendég tányérjából kirepült a csirkecomb és éppen a püspök elé csapódott. Dermedt csönd következett.

A püspök fel sem nézve evett tovább, de a következő pillanatban az ő tányérjából is kirepült a csirkecomb. Aztán óriási hahota. A püspök számára nem az volt a fontos, hogy ő bezzeg ügyesnek látsszék, hanem szeretett. Kimentette szégyenéből azt a vendéget, aki szeretett volna elsüllyedni szégyenében. Éppen az által, hogy ügyetlennek mutatta magát.

A nyolcvanas években az érettségi találkozó alkalmával megtekintettük az egyik osztálytársam üzemeit. Az irodájában megmutatta a fénymásolót is. Ez az eszköz akkor újdonságnak számított. Osztálytársam felajánlotta, hogy használjuk. Tudod kezelni? Kérdezte tőlem. Én soha nem voltam éllovas a technika használatában. Viszont modern és jó papnak akartam látszani, aki az új technikában is jártas, ezért azt válaszoltam, hogy igen. Tehát a többiek lelki előrehaladását akartam szolgálni azzal, hogy el akartam titkolni járatlanságomat. Próbáltam tehát üzembe hozni a fénymásolót, de nem akart sikerülni. Barátom látta, hogy nem értek hozzá. Átvette tőlem és elkészítette a fénymásolatot. Szerencsére nem rontottam el a gépet. Ez is megtörténhetett volna. Sem a tulajdonos osztálytársam, sem a többiek, akik látták, egyetlen bántó megjegyzést nem tettek. De mire volt jó, hogy a magam által jónak képzelt pap képét akartam mutatni?

Semmire. Sőt. Még látványosabb lett, hogy nem értek hozzá. Emellett pedig papként képmutatásommal botránkoztattam őket. Tehát éppen ellenkező dologról tanúskodtam, mint amiről kellett volna és ellenkezőről, mint amit akartam. Nekem nem kell semminek látszanom. Nekem szeretnem kell azzal az egzisztenciával, ami vagyok. Képességeimet felhasználva, de korlátaimat sem kendőzve. Abban a hitben, hogy én akkor viszem előre felebarátaimat, ha arra törekszem, hogy szeressek, és nem akkor, ha okosnak, ügyesnek vagy jónak láttatom magam.

Nekem nem kell másnak látszanom, mint ami vagyok. Természetesen meg fogják látni sok-sok korlátomat, hiányosságomat. Ezt egyébként így is, úgy is meglátják. Sőt, éppen ezért lesz hiteles a tanúságtételem. Mindannyian úgy tudunk a legtöbbet adni másoknak, ahogy vagyunk. Kicsiségünkkel, korlátainkkal. Részint azért, mert így, ahogy vagyunk, Isten remekművei vagyunk. Részint azért, mert éppen ez által látják meg a végtelen Isten működését általunk, ha szembesülnek kicsinységünkkel.

Másodlagosan – amikor a szeretet azt kívánja – komolyan figyelniünk kell a látszatra is, nehogy főlegesen botránkoztassunk másokat. Például azzal, hogy papként táncolni látnak. A táncolás nem bűn,

de vannak olyanok, akik megbotránkoznak, amikor egy papot táncolni látnak. Ez esetben éppen a szeretet miatt nem táncolok. Ekkor sem a látszat a cél, hanem a szeretet. Ez esetben így élem meg a szeretetet. Hogy vigyázok a látszatra. Tehát a szeretet különböző kihívásai szerint, de mindig szeressünk.

Összegezve: Nekünk elsődlegesen nem arra kell törekednünk, hogy bármiben is példának látszunk, hanem szeretnünk kell. Nekünk elsődlegesen élnünk kell a szeretetet. Nem mutatnunk kell magunkat bármilyennek. Nem is olyannak láttatni magunkat, mint aki szeret. Nekünk egyszerűen szeretnünk kell. Mindig és minden helyzetben.

A másik ember ajándék

Ferenc pápa nagybőjti üzenetet küldött. A dúsgazdag és a koldus Lázár történetét elemzi. Ennek az első része arról szól, hogy a másik ember ajándék. A Lázár név azt jelenti: Isten megsegít. Ebből kiindulva a koldus Lázár neve jelentése szerint is Isten ajándéka az emberek számára. Nem régen olvastam egy életbeszámolót. Nekem ezt juttatta eszembe. A továbbiakban ebből idézek.

A történet a második világháború előtt kezdődött. Návay Aranka néni egy köztisztviselőként álló személy volt egész Csongrád megyében. Aranka néni és testvére egy földesúri család leszármazottai voltak. A család több száz holdon gazdálkodott, volt kastélyuk és majorságuk.

Aranka néni mélyen vallásos személyiség volt. A testvére, László úr viszont, akivel együtt lakott a kastélyban, nem hitt Istenben. Aranka néni elvégezte az ápoló nővéri iskolát, hogy a szegény cseléd népen segítsen, mert a faluban nem volt orvos. Járt házról házra, ahol beteg volt és adta az injekciókat, bekötözte a sebeket. Mindezt fizetség nélkül végezte. Amikor egy családban az édesanya volt a beteg, ráparancsolt, hogy csak pihenjen, feküdjön – és küldött ebédet a gyerekeknek, a családnak. A szülei segítségével belefogott a templom építésébe is. Elzarándokolt a Szentföldre – akkor még hajóval – ezért földeket adott el az örökségéből. László úrtól szinte naponta korholást kapott, hogy ilyen haszontalanságokra tékozzon el a vagyont. A család többi tagja fényűző életet élt. Nem törődtek a szegény néppel.

Aranka néni két árva gyereket is kihozott a nevelőotthonból. Iskoláztatta, majd kiházasította őket. Az iskolába járó gyerekeket német nyelvre tanította. László

úr a háború előtti időkben nem járt misére. Aranka néni próbálta rávenni, mondván, hogy Isten előtt is, meg az emberek előtt is lejárhatja magát, hisz övék a templom és ő meg misére sem jár. De ő azt válaszolta, hogy neki ne misézzen, és ne prédikáljon a pap. Anynyi eredménye mégis lett Aranka néni buzdításának, hogy egy idő után a mise végére azért befutott, hogy ne mondják azt, hogy még misére sem jár.

Aztán jött a háború. Elmenekültek. A faluban mindent széthordott a nép, ami az uraké volt. A szakács néni amit tudott magához vett az ingóság-ból, hogy megőrizze nekik. A kommunisták azt kiabálták: robbantsuk szét a kastélyokat, hogy híre sem maradjon. Mostantól a magunk urai lehetünk. Szerencsére hallgattak néhány okos ember tanácsára, akik azt mondták, hogy jó lesz az még valamire. Sokba kerülne egy ilyen újra építeni.

A háború végén visszajöttek az urak is. A Návay családot ugyan elkergette a nép, de Aranka néniéket visszafogadta a falu. A volt szakácsnőjükhöz, Ica nénihez költöztek. Ott egy kis szobát berendeztek maguknak. A többi holmit Aranka néni szétosztotta a szegények között. Ez után Ica néni viselte gondjukat egészen a halálukig. László úr elmesélte, hogy a háború alatt a Dunántúlon a bombázások alkalmával találat érte a

házat, ahol tartózkodtak. Ő egy pincesarokba beszu-
rulva maradt a romok alatt. Itt élt napokon át, étel
és ital nélkül, amíg a mentő osztag rá nem talált. Er-
ről így vallott: „Ott találkoztam Istennel. Megfogad-
tam, hogy ha még életben maradok, az egész hátra-
lévő időmben vezekelni fogok bűneim miatt. Soha-
sem fogok haját vágatni és borotválkozni, hogy rútul
nézzek ki az emberek között. Elhatároztam, hogy ha
találkozok még Arankával, a lábait csókolgatva kérek
tőle bocsánatot, amiért annyiszor megbántottam. A
szentmisékre is eljárók.” Ez valóban, igazi megtérés
volt részéről. Ettől kezdve tényleg buzgón gyakorolta
vallását.

Később elveszítette a szeme világát. Teljesen Aran-
ka néni gondozására szorult. Utóbb Aranka néni is
beteg lett és kórházba került. Azt mondta: tudom,
hogy nagyon sokat kell szenvednem, de úgysem fog
soká tartani. Legalább nagy szenvedéseimet felajánl-
hatom az Úr Jézus szenvedéseiért és a bűnösök meg-
téréseért. Hazakérette magát. Azt mondta, itthon
szeretne meghalni. László kétségbeesetten mondta:
Aranka, te meg fogsz halni! Akkor én velem mi lesz?
Ki fog velem törődni, mosdatni, öltöztetni? Ne félj
László, válaszolta Aranka: Nem fogsz sokáig egyedül
maradni. Jól van Aranka, ha te elintézed, akkor biz-

tosan úgy is lesz. De akkor intézd el! Ettől a pillanattól kezdve László teljesen megnyugodott.

1954 nov.1-én temették Aranka nénit. László akkor is, utána is teljes nyugalommal tudomásul véve fogadta a történéseket. Ezt követően pontosan egy hónappal később reggel nagy izgalommal fogadta Ica nénit, aki a szokott időben jött, hogy megmosdassa, megetesse. Jaj, te Icuka! Hol voltál ilyen sokáig? Gyorsan mosdassál és öltöztessél abba a ruhába, amiben eltemetnek. Siessünk gyorsan, mert nem leszünk készen. Mert én „máma” meghalok. Ha készen vagyunk, menjél a plébános úrért, hogy meggyónjak, megáldozzak, mert én „máma” meghalok.

Ica néni elképedve hallgatta és azt válaszolta: „Ugyan nagyságos úr. Hát hogy találhat ki ilyeneket. Hát nem is beteg. Hát hogy halhatna meg még ma?” De azért teljesítette a kérését, elhívta a plébánost, aki kiszolgáltatta neki a szentségeket. Lászlót ezután nagy nyugalom és béke töltötte el. Felöltözve feküdt az ágyában. Ica néni többször benézett hozzá és megkérdezte: kér e valamit, de nem kért semmit. Délután pontban 3-kor meghalt.

A történet írója így fejezi be: Én teljesen hittem, hogy mindez Aranka néni közbenjárására történt. Hiszen annyi jót tett életében, érthető, hogy Isten

nagyon szerette. Ezt a kérését is teljesítette. Vagyis, hogy ígérete szerint nem sokára utána mehessen László, a testvére. Nekem ez a történet jutott eszembe Ferenc pápa nagyböjti szavai nyomán: hogy a másik ember ajándék.

Miért engedi meg Isten?

A mai evangéliumi szakaszban arról hallottunk, hogy Jézus a bűnös asszonyt az örömhír hirdetőjévé teszi. Mintegy jónak láttatja. Szűz Máriát, a legszentebbet pedig Szent József és mások is bűnösnek gondolták-látták. A világban sokszor jóknak, szenteknek látjuk a bűnösöket. A szenteket pedig bűnösnek kiáltják ki. Isten miért engedi meg ezt?

Az ökumenikus lelkész körön az ortodox lelkész mondott el egy történetet. Először ezt hallgassuk: Makários szerzetes példaszerűen élte szerzetesi életét. Történt azonban, hogy egy közelében lakó fiatal lány teherbe esett. Az emberek követelték, hogy mondja meg, ki volt a tettes. A lány azt mondta, hogy Makários szerzetes volt a bűnös.

Az emberek haragja a szerzetes ellen fordult. A hitben való megrendülésen túl látványos fölháboro-

dással azt követelték, hogy a bűnös szerzetes most már gondoskodjon az anya és majd a gyerek anyagi ellátásáról. Makários ettől kezdve megfeszített erővel dolgozott azért, hogy az anyáról is, de a születendő gyermekről is gondoskodják.

Lassan érkezett a szülés ideje. A vajúdás azonban egyre jobban elhúzódott. A gyermek csak nem akart megszületni. A szenvedő asszony a különösen hosszúra nyúlt vajúdás gyötrelmében végül is bevallotta, hogy nem mondott igazat. Makários ártatlan. Meg is nevezte azt, hogy ki volt a bűntársa. Ez után Makáriosnak nagyon nagy lett a becsülete. Az emberek minden módon próbálták kimutatni a nagybecsülésüket.

Isten megengedte, hogy Makários bűnösnek látsszon az emberek szemében. Ez első körben az emberek Istenbe vetett hitének a lerombolását jelentette. Később azonban sokkalta mélyebb hitre vezette az embereket, mintha Makários kálváriája nem történt volna meg. Makários életszentsége pedig még hitelesebb lett. Végül is – utólag láthatjuk: Isten ajándéka lett ez az eset.

Nekem is volt olyan élményem, amikor ártatlanul bűnösnek gondoltak az emberek. Az egyik faluban volt egy család, amelyik a rokonságával közösen a pap

nélküli egyházközség életében szinte minden feladatot magára vállalt. Úgy láttam, hogy csak erre az egy családra lehet számítani. Akkor még nem tudtam, hogy ez azért van így, mert mindenkitől elzárták a segítség lehetőségét. Azok elöl, akik nem álltak be az ő szolgálatukba. Mindezt azért, hogy kezükben tartásák a hatalmat. Az egyik kulcsszereplő a lányuk, Mari volt, aki hitoktatóként nagyon jó adottságaival maga köré gyűjtötte a gyerekeket. Én ennek örültem, sőt támogattam, hisz én másik helységben laktam. A fontos az volt számomra, hogy a hitoktatás jól menjen.

Ez a hitoktató közölte velem, hogy ő talán szerzetes lesz, de még nem döntött. Egy templomba járó fiú, Pista udvarolt neki. Beszélt arról is, hogy az anyja minden áron azt szeretné, ha Pistához menne feleségül. Viszont nyíltan nem mer szembeszállni édesanyjával, mivel egészségi problémái miatt nagyon rászorult a segítségére – mondta nekem.

Egy alkalommal felhívott és jelezte, hogy titokban telefonál, nem szabad, hogy az anyja meghallja. Kétségbeesett hangon arról számolt be, hogy az anyukája odaadta a lakásuk kulcsát Pistának, aki nem sokára jön. Ő pedig egyedül lesz, mert az anyja el fog menni. Hozzá akarja kényszeríteni Pistához. Mit csináljon? Azt válaszoltam, hogy mindenképpen

menjen el hazulról. De nem tud hova menni. Akkor menj el X Y családhoz. Egy megbízható családról volt szó, akiket Mari is ismert.

Ekkor felcsattant az anya hangja: Itt maradsz! És lecsapta a kagylót.

Amikor az utcán talákoztam Pistával, akkor letámadott, hogy miért avatkozok bele az ügyükbe. Most csak azért nem – így mondta – „takar be”, mert sokan látnák az utcában. Egyébként egy igen erős és szilaj fiatalember volt.

Én csak később tudtam meg, hogy egy színjátéknak a részese lettem. Ugyanis Mari engem úgy állított be Pistának, mint aki ellenzi ezt a házasságot. És mint aki kéretlenül beleavatkozik az ő életükbe.

Ez a Mari nagyon szeretett színdarabokat írni és ezeket a gyerekekkel eljátszatni. Ezt az egész történetet – és sok más epizódját is – egy színdarabként rendezte meg. Mivel a rokonsága volt az ottani egyházban a tótum-faktum, nagyon tudták ellenem hangolni az embereket. A színjátékhoz tartozott az is, hogy a környék papjaival is telefonkapcsolatba lépett és igazi rendezői talentumával lejárattott előttük. Én csak utólag értesültem ezekről. Egyébként sem nagyon védekeztem, mert úgy gondoltam, hogy az igazság úgyis ki fog derülni.

Eljutottunk addig a pontig, amikor is úgy éreztem, hogy már soha nem fog kiderülni az igazság. Persze elég lett volna elmenni egy újsághoz ahol örömmel publikálták volna, de ezzel meg az Egyházat járattam volna le. Így viszont belebetegedtem olyannyira, hogy úgy éreztem, már nem is leszek alkalmas arra, hogy tisztázzam magam. Miért engedte meg Isten, hogy így lejárassanak? Ezt utólag láttam meg. Elsősorban is saját magamért.

Sokáig úgy nézett ki, hogy a jó hírem is oda van, sőt az egész életem is véglegesen csődbe jutott. De idővel csak napvilágra kerültek a dolgok. Az egészségem is helyreállt. Lelkileg pedig? A kritikus helyzetben, amikor kórházban voltam, láttam, hogy választanom kell: vagy felhagyok az Istennel, vallással, vagy a végsőig Istenben bízok. Nem egy tüzes lelkesedéssel, de döntöttem: Én akkor is szeretek, ha ennyire megjártam.

Később aztán nyilvánvalóvá lett számomra, hogy a legnagyobb megpróbáltatás és ártás által a legnagyobb isteni ajándékot kaptam. Sosem jutottam volna el arra, hogy az legyek, aki most vagyok. Mérhetetlenül többet tudok segíteni másoknak is. Az ellenséges család akaratlanul is jótévőmmé lett. Összegezve: Miért engedte meg Isten, hogy Szűz

Máriát is bűnösnek lássák? Ez a megváltás lényegi része. A Gondviselő Isten egy kicsit engem is megajándékozott Mária keresztjével. Ez által engem is előre vitt, a támadóimból jótevőt formált és sok-sok embert előre vitt a lelki érettség felé.

Buszbaleset és feltámadás

Húsvét van. Ha bennünket, keresztényeket megkérdeznék, hogy mit ünneplünk, akkor ezt válaszoljuk: A feltámadást. De a feltámadás számunkra nem csupán egy elvont fogalom. Az ünnepli a feltámadást, aki a halál szörnyűségét látva és megélve is hisz a feltámadásban.

A közelmúltban hallottunk a tragikus veronai buszbalesetről. Az egész országot sokkolta ez a hír. Napokon, heteken keresztül ez volt a fő téma. A halállal szembesültünk. A halálnak a végtelen komoly valóságával. Mivel ilyen esetben teljesen átéljük a halál rettenetét, ilyenkor tudjuk megérteni a feltámadás végtelen nagyságát és valóságát.

Dr. Csókay András professzor írásából szabadon idézek a Magyar Nemzetben megjelent buszbalesettel kapcsolatos írásából. „Az elment gyermekek minden látszat ellenére Isten kegyelmében vannak.

Vannak pillanatok, amikor senki sem tud vigasztalást adni. Lehetnek azok a legfőbb egyházi méltóságok, államfők, közvetlen rokonok. Senki. A tragikus gyermekhalál ilyen... Miért pont az ártatlan gyermekek? Lehet pszichológust hívni, orvost, bárkit... A válasz Jézustól jön. »Éli, Éli, lamma szabaktani?« (Istenem, Istenem, miért hagytál el engem?) Atyám! Kezedbe ajánlom a lelkem.« Ez a ma nyelvén szólva azt jelenti: igen, ez megtörténhet velem is. »Elvégeztetett«. Ez még mindig kevés egy szülőnek, aki elveszti a drága gyermekét egy ennyire tragikus balesetben.

De Jézus harmadnap megjelenik az utolsó vacsora termében. »Békesség nektek« mondja, és a tanítványok megölelik, Vele esznek, belenyúlnak a sebeibe.

»Én vagyok a feltámadás és az élet. Aki hisz bennem, annak örök élete van« – mondta nagypéntek előtt. De a gyerekekről mást is mondott: »Ha nem lesztek olyanok, mint a gyermekek, nem juttok be Isten országába«. Tehát a gyermekeink rögtön oda jutnak. Nekünk, keresztényeknek ez a hitünk és ezt a hitünket ki is kell mondani. Mert különben a reménytelenség sötétjében hagyjuk a világot. Igen, itt voltak velünk, de ez a tizenegy gyermek elment előre. Elsőként fogunk találkozni velük.

Így az elment gyermekek minden látszat ellenére kegyelemben vannak.

De a szülőkből ott dohog a kérdés: »Hol voltál, Uram?« Jézusban is ott dohogott. A válasz a feltámadásban van. Már nem hit kérdése, nemcsak a történettudomány, de a természettudomány is bebizonyította a turini (torinói) lepel vizsgálatával. Nem gondolhatjuk, hogy a tizenkét apostol »egy blöffért« vállalta volna a vértanúságot. De pontosan tudom, hogy ettől még kibírhatatlan a fájdalom – a fájdalomunk – a veszteség miatt.” Eddig az idézet.

Imádkozzunk a szülőkért az egész országban. De ezzel a hittel. A feltámadásról akkor tudunk tanúságot tenni, amikor a halál rettenetes súlyával találkozunk. A feltámadásról éppen most, a busztragédia mélységes fájdalmában van lehetőségünk tanúságot tenni.

A feltámadás hite most válik valósággá, amikor a halállal szembesülve tudjuk megvallani.

Egy fiatalról szólok még, aki a mi korunkban élt. Betegen és haldokolva, úgy élte meg a feltámadást, hogy hitet és örömet ajándékozott mindazoknak, akik találtak vele. Chiara Luce Badano 1971-ben született. 19 évet élt. Én is jelen voltam a boldoggá avatási szertartásán Rómában.

Életének mottója: Mindenben Isten legyen az első helyen. Az istenszeretet minden mesterkéeltség nélkül átszötte napjait. Gimnáziumba járt, rengeteg barátja volt, sokat sportolt. Egy nap teniszezés közben olyan éles fájdalom hasított a hátába, hogy kiesett az ütő a kezéből. Ekkor 17 éves volt. Elmentek az orvoshoz. Hamarosan megtudták a diagnózist: gyógyíthatatlan csontrák. Chiara némán ment haza. Senkivel sem akart beszélni. Hazaérve, még úgy ahogy volt, kabátban végigfeküdt az ágyán. Édesanyja a lábánál ült és 25 percen át némán figyelte. Ebben a 25 perces, titkokkal teli, misztikus, Isten közeli csendben minden megváltozott. Chiara lassan felült, mosolyogva megfogta édesanyja kezét és azt mondta: Tudod mama, beszéltem Jézussal. Azt mondtam neki, „Ha te akarod, akkor én is akarom.”

Ez a mondat nagyon sokszor elhangzott még az elkövetkezendő két, fájdalommal teli év során. Több fájdalmas műtét követte egymást, de mindezek ellenére Chiara rövid idő múlva már járni sem tudott. Néha úgy érezte, hogy a fájdalom megfojtja őt, mégis ő adott lelki támaszt családjának és azoknak, akik felkeresték betegágyán. A barátai felváltva jártak hozzá, hogy segítsenek, de ők maguk töltekeztek általa nap, mint nap.

Néhány mondása: „Ne sírjatok miattam, Jézushoz megyek. Nem akarom, hogy a temetésemen sírjanak, inkább azt akarom, hogy teli torokból énekeljenek”.

Utoljára így szólt édesanyjához: Anya: légy boldog, mert én az vagyok.

A keresztény számára a feltámadás valóság. Ezt ünnepeljük húsvétkor. A szörnyűséges halált látva, átélve – Isten szeretetébe és hatalmába vetett hittel valljuk: innen, ebből, van feltámadás. A buszbaleset szörnyűséges valóságából is és a legszörnyűsebb halál minden borzalmából is a feltámadásba vezet az út.

Kérjük azt a kegyelmet, hogy a legszörnyűsebb halál láttán is, a legteljesebben átérezve a szenvedők fájdalmát – minden keresztény higgyen a feltámadásban. Abban a feltámadásban, mely a valószínű halál fölötti diadal. Az a feltámadás, amelyik valószínű és örök életbe vezet. Erről a feltámadásról teszünk tanúságot húsvét ünnepén.

Emmanuel Velünk az Isten

A mai evangéliumi részben arról hallottunk, hogy két tanítvány Jézussal együtt ment Emmauszba, de nem ismerték fel őt. Ez a keresztény élet lényege:

mindig Jézussal együtt vagyunk. Emmánuel: velünk az Isten. Akkor is, amikor nem ismerjük fel őt.

Sokan úgy gondolják, hogy vannak szent dolgok. Arra kell törekedni, hogy minél több szent dolgot csináljunk. És vannak profán dolgok, amelyeket muszáj megtenni. Például szent dolog az, hogy imádkozunk, misére járunk. Profán dolog az, hogy dolgozunk, étkezünk meg pihenünk.

Egyáltalán nem így van. A keresztény folyamatosan szent dolgokban él. Jézussal él. Amikor imádkozunk, az Istennel személyesen beszélgetünk. Amikor a felebaráthoz fordulunk, akkor a felebarátban lévő Jézussal találkozunk személyesen. Amikor dolgozunk, akkor a felebarátban jelen lévő Jézusért végezzük munkánkat. Jézussal vagyunk a szeretet által, mellyel végezzük a munkát. A keresztény folyamatosan az egyik formában jelen lévő Jézustól a más formában megjelenő Jézus felé fordul. Tehát állandóan Jézussal él.

Vegyük például azt, hogy az autóbuszon utazva imádkozik valaki. Közben megkéri az egyik idős utas, hogy legyen szíves a leszállásjelző gombot megnyomni. Amikor ezt az apró szolgálatot megtette, az imádságban lévő Jézustól a felebarátban jelen lévő Jézushoz fordult és Neki segített. Attól a pillanat-

tól kezdve, hogy a segítség kérést hallja, már Jézus nem az imádságban várja, hanem a felebarátban. Megismétlem: A keresztény folyamatosan az egyik formában jelen lévő Jézustól a másik formában jelen lévő Jézushoz fordul. A folyamatosan más formában jelentkező Jézusért folyamatosan elveszíti az előbbi formában jelen lévő Jézust. Amennyiben nem veszíti el, vagy késlekedik, akkor egy önmagában szép dologért nem hajlandó Jézushoz fordulni.

Másik lényegi dolog: A keresztény folyamatosan Isten ajándékait kapja. Néha közvetlenül az Istentől. Például az egészséget. Sokszor azonban a felebarátok által kapja Isten ajándékait. Például a boltban megvásárolja a kenyeret. Ez azt jelenti, hogy Isten sok-sok ember szolgálata által ajándékozza meg. A mezőgazdászok, a pékek, a szállítók, az eladók által.

Viszont gyakran megbántást, szeretetlenséget kapunk a felebaráttól. Tehát mégsem mindig ajándékot kap a keresztény? Ha Isten akaratában vagyunk, akkor ez is ajándék. Minél nagyobb a megbántás, annál nagyobb lehetőséget kapunk Istentől. Szerethetjük azt, aki megbántott. Egészen az ellenségszeretetig, ami a legnagyobb dolog. Ekkor a végtelenül irgalmas Istenhez leszünk hasonlóvá. Tehát minden megbántás ajándék.

Minden rossz hír is egy ajándék. Hallunk háborús borzalmakról. Ekkor Isten lehetőséget ad arra, hogy imádkozzunk a szenvedőkért és a megholtakért. Ilyenkor Isten lehetőséget ad arra, hogy a távoliaknak is a segítségükre legyünk. Sőt a legnagyobb jót, az Istent adjuk számukra imánk által. Ebbe beletartozik az is, hogy a fegyverkereskedőkért és gyilkosokért is imádkozunk. Miközben mindent megteszünk azért, hogy megakadályozzuk az ilyen tetteket. Tehát a keresztény folyamatosan ajándékot kap Istentől. De a keresztény folyamatosan ajándékozik is.

Az utcán igyekszik a munkahelyre, közben rámosolyog a szomszéd gyerekekre. Megdicséri az ismerőst, hogy milyen szép a kertje. A keresztény folyamatosan ajándékozik. A keresztény egy film nézése közben a jelenetben látott emberekért is, a jelenetet előadó színészekért is imádkozik. Folyamatosan ajándékozza Istent nekik. A nézés közben gondolkodik. Ez szellemi tevékenység. De Istennel gondolkodik, Istennek mondja el gondolatait. Ez lelki tevékenység. A keresztény szüntelenül imádkozik. Istennel társalogva gondolkodik.

A keresztény folyamatosan ajándékozik Istennek is. Amikor egy betegség tünete jelentkezik, akkor lélekben Istennek ajándékozza az egészségét. Lélekben az

életét adja Istennek. Miközben kéri, hogy ha lehetséges, adja neki vissza Isten, hogy a többiek javára dolgozhasson. De ez mindig feltételes kérés. „Ne az én akaratom legyen, hanem a Tiéd.” Az elvesztésben is találkozik Jézussal.

A fájdalomban is találkozik Jézussal. Talán az általános iskola második osztályába jártam, amikor fogorvosnál voltam. Nagyon féltem. Ekkor eszembe jutott, hogy felajánlhatom a félelmemet is, a fájdalmamat is másokért. Így elkezdtem mondani az osztálynévsort felajánlva a félelmemet és fájdalmamat az éppen soron következő osztálytársamért. Nagyon nehezen jutottak eszembe a nevek. Viszont láttam, hogy nem fogok végig érni a névsoron és elkezdtem azért drukkolni, hogy csak tovább tartson a kezelés. Teljesen elfelejtettem azt, hogy most milyen kellemetlen a fogam csiszolása. A keresztény a fájdalomban is Jézussal van.

A keresztény folyamatosan Jézussal él. A keresztény bújócskát játszik Jézussal. Az újabb és újabb álarcok mögé bújt Jézust ismeri fel és mondja neki, hogy az előbb még itt voltál, de fölismertelek, most meg már amott vagy. A keresztény folyamatosan Istennel találkozik, folyamatosan Istenbe lép. Folyamatosan megéli: Emmanuel, velünk az Isten.

A keresztény folyamatosan ajándékot kap, az Istent magát és az Isten minden olyan ajándékát, amelyre szüksége van. A keresztény folyamatosan ajándékozik. Anyagi, lelki és szellemi ajándékokat ad másoknak, lehetőségei szerint. De amit mindig ajándékozik, az maga Isten. A hitével az Istent ajándékozza hívőnek és hitetlennek, jónak és rossznak.

Összegezve: A keresztény folyamatosan az „egyik Jézustól” a „másik Jézushoz” fordul. A keresztény életének lényege: Emmanuel. Velünk az Isten.

Hogyan út Jézus egy püspöknek

Jézus azt mondja magáról: Én vagyok az út... Tamás apostol pedig azt mondja Jézusnak: Azt sem tudjuk, hová mész. Tegnap volt Varga László új kaposvári püspök beiktatása. A Keresztény Élet című újság ápr. 30-i vele készült riportját idézem a továbbiakban rövidítve. Hogyan lett Jézus úttá az ő életében.

„Édesapám több mint ötven évig volt kántor, édesanyám pedig ugyanabban a templomban sekrestyés. Ők voltak az első hitoktatóim. Szüleimnek a lelki vezetői sokat adtak nekem életpéldájukkal. A győri bencés gimnáziumban tanultam és mérnöknek ké-

szültem. Egy belső inspiráció hatására irányt változtattam. Csak a pappá szentelésem után tudtam meg, hogy szüleim a keresztelésem óta azért imádkoztak, hogy pap lehessenek. Mivel 18 évesen 47 kiló voltam, papírom volt arról, hogy a katonai szolgálatra alkalmatlan vagyok. A sorozásnál azt mondták, hogy választhatok: ha nem akarok pap lenni, akkor ez a papír érvényben van, ha viszont pap akarok lenni, akkor érvénytelen. Rávágtam, hogy pap akarok lenni. Erre összetépték a papírt és elvittek Lentibe, a büntető ezredhez. Az első hónapban rettenetes tapasztalataim voltak, hiszen nálam sokkal erősebb, erőszakos, többnyire közbüntényes férfiak voltak a katonatársaim. Nem tudtam magam megvédeni, nagyon gyorsan kikészítettek. Ekkor megszólított egy baptista srác, aki szintén lelkésznek készült. Megkérdezte, hogy »te tényleg pap akarsz lenni«? Mondtam, hogy igen. Van Szentírásod? – kérdezte, s rögtön adott is egyet, hogy olvassam, sőt éljem is.

Mivel annyira a határainnál voltam már azért, mert sokan megaláztak, alkut kötöttem a Jóistennel: Én elolvasom, amit írsz, megteszem, amit mondasz, de ha nem jön be, amit ígérsz, akkor sem pap, sem keresztyén nem akarok lenni. Kinyitottam a Szent-

írást a Nyolc boldogságnál és ezt olvastam, hogy boldogok a lélekben szegények... Mivel 18 évesen úgy gondoltam – a szegényeknek csak annyijuk van, ami rajtuk van, szétesztottam, amim volt. A Jóisten azonnal válaszolt döntésemre: megszűnt a szorongásom. Akkora erőt kaptam ettől, hogy »rávettem magam« a Szentírásra és elkezdtem tovább olvasni és élni.

Nagyon gyorsan rátaláltam az ellenségszeretet parancsára is, amit úgy értelmeztem, hogy nem képezhetnek ki semmilyen ideológia nevében arra, hogy embert öljenek. Letettem hát a fegyvert és nem voltam hajlandó löni. Megúsztam a hadbírótságot. Ez is a kegyelem munkája volt.

Később megismerkedtem a Bokor Mozgalommal. Olyan fiatalokkal, akik készek voltak inkább börtönbe menni, de a katonai szolgálatot megtagadták. Ez a találkozás óriási ajándék volt számomra. Ekkor tapasztaltam meg azt, hogy nem csak a falusi emberek, hanem az értelmiségiek is kiállnak hitükért. Részt vettem egy titkos lelkigyakorlaton, ahol megértettem, hogy szükségünk van a közösségre.

A leszerelés és a papszentelés után nagyon súlyos fekélyem lett. De a legsúlyosabb problémám az volt, hogy nem tudtam megélni az ellenségszeretet paran-

csát. Gyűlöltem azokat, akik üldözték a mieinket és nem tudtam megbocsátani. Ezért már úgy éreztem, hogy nem vagyok alkalmas papnak.

Műtét előtt álltam, amikor valaki egy titkos lelki-gyakorlatra hívott. Kiderült, hogy ez karizmatikus lelkigyakorlat volt. Ott megvallottam az említett testi és lelki bajaimat. Imádkoztak értem. Egy pillanat alatt meggyógyult a fekélyem, és ami még lényegesebb: rendbe jöttek lelki bajaim. Otthagytam a lelkigyakorlatot, és otthagytam a Bokor közösséget is. Egy más lelkület felé indultam, melynek lényege a szentségimádás. Előtte csak a kötelező imádságokat végeztem el.

1986-ban Franciaországba mehettam. Itt a hátrányos helyzetűekkel foglalkozó Bárka közösség révén fedeztem fel a »semmittevést«. Amit a legnehezebb volt megtanulni csendben lenni. Teljesen lecsendesíteni nem csak a körülményeket, hanem a szívemet is. A második: jelen lenni az emberekkel való találkozásban és jelen lenni az Istennel való legmélyebb találkozásban. Mária és Márta története: Mártának meg kellett tanulnia Mária Jézusra figyelését, Máriának pedig tudni elveszíteni a Jézussal való szenvedélyes szeretet együttlétét az Isten akarata szerint való cselekedetért.”

Riporter: Somogysámsoni plébános korában egy beteg fiatalembert, illetve egy ágyhoz kötött idős embert gondozott az atya?

„Már pap voltam, amikor Teréz anya egy előadása alatt kaptam az indíttatást, hogy »oszd meg az életedet a szegényekkel«. Az Ipolytölgyesi fogyatékosok otthonába akartam menni, de püspökömtől nem kaptam meg erre az engedélyt. Somogysámsonba kaptam a diszpozíciót. Ott egy szentségimádás alkalmával ébredt fel bennem a vágy, hogy be kellene fogadnom azt a Jóskát, aki egyébként szociális otthonba készült. Megkérdeztem püspökömet és ő áldását adta rá, sőt nagyon bátorított. Így Jóska haláláig, hét évig élt a plébánián. Egy másik, Zozó, akit befogadtunk négy évig volt velem a plébánián.”

Riporter: Milyen jelmondatot választott?

„Nem jelmondatot, csak egy szót választottam: irgalom. Azért választottam ezt, mert életem forrásvidékén a szentháromságos irgalmas szeretet áll. Onnét ered a létem, a hivatásom, a papságom. Ez az irgalom tartott meg mindig. Nem szeretném abbahagyni a rendszeres gyóntatást.”

Püspökké szentelése, beiktatása május 13-án délelőtt 11 órakor volt a kaposvári székesegyházban. Az újságírók jókívánságára ezt válaszolta: „Nagyon

szépen köszönöm. Ha imádkoznak értem, akkor menni fog.”

Én még azt fűzöm hozzá: Emberileg nem is sejthetően, meglepetésekben gazdag Varga László püspök atya eddigi útja. De jól látszik, nem pusztán emberi út ez. Ez az út maga Jézus. Ő az út László püspök számára is, de Jézus az út nekünk, egyszerű keresztényeknek is. Engedjük, hogy valóban Jézus legyen az út életünk minden pillanatában.

Betörték a szobámba

A mai evangéliumi részben hallottuk Jézus szavait: Más vigasztalót küldök nektek. Nekünk általában az jelenti a vigaszt, ha sikerül valami vagy nem ér bennünket semmi baj. Most egy olyan élményemről számolok be, amikor baj ért, de a Szentlélek igazi vigaszaként, ajándékaként éltem meg.

Mezőkovácsházi káplán koromban nyári szabadságra mentem. A plébánosnak nem mondtam semmit arról, hol töltöm ezt az időt. Valójában segítettem egy idős atyának Csanádpalotán. Én abban az időben egyáltalán nem néztem tv-t. A vendéglátó idős plébános iránti szeretetből azonban vele együtt

megnéztem egy krimi. A filmben elloptak egy gyémántgyűrűt. A nyomozó megkérdezte a károsultat: „És természetesen óhajt feljelentést tenni?” Én ezen a kijelentésen elgondolkoztam: Érdekes, nem automatikusan megy a dolog. Feljelentést kell tenni! Másnap 11 óra tájban egy távirat érkezett a nevemre: Betörték a szobádba, azonnal gyere haza. Délután kettőkor indult a vonat. Volt időm átgondolni a helyzetet, a teendőket.

A Szentírás azt mondja: Ha elveszik a felöltődöt, add oda a köntösödöt is. Mi lenne, ha nem tennék feljelentést? Jutott eszembe a tegnap esti film. Aztán végiggondoltam: Most vagy 40 gyerek jár be hozzám. Ha elkezdik őket zaklatni a rendőrök, akkor teljesen elriasztják őket. Ráadásul úgy sem biztos, hogy megtalálják a tolvajt. Egyébként mit vihettek el? Téli kabátot, egy írógépet, azonkívül alig valamit. Lelkipásztorilag, emberileg is így látszott célszerűnek. Volt azonban egy kérdés, amire nem tudtam a választ. Mi lesz, ha újra betörnek?

Végül döntöttem: A Gondviselésre bízok mindent és nem fogok feljelentést tenni. Tanúságot kell tennem Istenről, a hitemről. Úgy éreztem, azért vitt Isten ebbe a helyzetbe. Nagy békével érkeztem meg a plébániára. Fölmentem a plébánoshoz. Azt mond-

ta, hogy addig nem kezdik el a nyomozást, amíg a tulajdonos feljelentést nem tesz. Menjek a rendőrségre, várnak rám. Megnéztem már a lakást? Nem. A plébánosom lekísért a külön épületecskében lévő lakásomba. Láttuk: A külső ajtó felfeszítve, a belső beszakítva. Egy hordófelnyitó vas eldobva a földön. (Mint később a tettesek egyike bevallotta, ezzel vertek volna fejbe, ha véletlen otthon vagyok.) Az asztalon egy felnőtt méretűnél kisebb tornacipő nyoma. Annyira szembetűnő volt, hogy semmi kétség: vagy szándékos figyelemelterelés akar lenni, vagy végtelen primitív a tettes. A szekrényben minden össze-vissza dobálva. Nem vittek el semmit, csak kb. 400 Ft-ot aprópénzben, ami a ministráns persely tartalma volt.

Mentem a rendőrségre. Egy őrnagy fogadott. Igen, én vagyok? Na, milyen gyorsan ideértem! Hát hol is volt nyaralni? Mondom: Csanádpalotán kisegítettem egy idős papnál. Nem arra számított, hogy a nyaralást munkával töltöm. Kezdte volna felvenni az adatokat, de én közbeszóltam. Elnézést! Szeretnék valamit mondani, mielőtt belekezdünk. Tessék! Mondom: Elnézést, de nem fogom megindokolni, csak egyszerűen tényként közölni. – Tessék! Nem óhajtok feljelentést tenni. Igen, persze. Jól van, de mi-

ért nem? Én nem akarok semmi magyarázatot adni, csak ennyit, hogy nem óhajtok... Egyre idegesebb lett. Jól van, persze maga pap, de akkor is mondja meg... Mondom, én nem akarom, de önnek nem is tudom megmagyarázni. Nem óhajtok... Nincs jogom hozzá? Van joga, de akkor is, tessék megmondani! Végül elmondtam: Az Evangélium írja: Ha elveszik a felöltődöt, add oda a köntösödöt is. Ezért.

De hát mi lesz, ha legközelebb is betörnek? Én bízom Istenben. Ez így nincs rendjén, tessék feljelentést tenni! Jogom van, hogy ne tegyek? Joga, joga, de tessék... Mi lesz, ha újra betörnek? Ezt nem tudom, de bízom Istenben. Én ennyit akartam mondani. – Meglátja, hogy jön még maga hozzánk, nem ússza meg ennyivel...

Én pedig azt éreztem, hogy azért történt minden, hogy tanúságot tegyek a rendőrség embere előtt. Tanúságnak éreztem már azt is, hogy így derült ki, hogy a szabadságom azzal töltöm, hogy helyettesítetek. Hogy az Evangéliumot halálosan komolyan veszem. Hogy radikálisan bízom Isten segítségében.

Hazamentem. A plébánossal közöltem, hogy nem tettem feljelentést. Elmentem egy asztaloshoz. Ő jött és felszerelte az új zárat. Előtte is tanúságot tehettem hitemről. Egyébként többször nem törtek be hozzám.

Egyikük évekkel később próbálkozott a templomban lopással, de lebukott. Akkor mesélte el azt, hogy mi is történt nálam.

A nálam betörők egyike, Jóska nevű roma gyerek volt. Minden jóra fogékony és jó eszű, aki ötödik osztályos korában lett hittanos. Csikorgó hidegben is jött ministrálni. Nagyon mélyen el tudtunk beszélgetni vele. Később visszavonult a ministrálásból. A családjuknál többet kellett segítenie. Az édesapja büntetett előéletű volt. Az otthoni körülmények aztán egyre jobban lehúzták. Egy másik roma fiú rábeszélte, hogy segítsen neki a lakásomba betörni. Jóska csak kint biztosított.

De hogyan is bukott le később? Volt egy öreg sekrestyés bácsi, aki kicsit fogyatékos is volt észjárásában. Egyszer bezárta a templomot és indult kifelé, amikor hallotta, hogy bent zörög valaki. Azt hitte, hogy véletlen bezárt valakit a templomba. Szólt, hogy van bent valaki? Semmi válasz. Erre kapcsolt az öreg. Ó, hát akkor tolvajról van szó. Gyorsan bezárta a sekrestyét és átszaladt a buszpályaudvarra. Egy sofőr vasrúddal a kezében segítségére sietett. Végignézték a templomot és a ruhák mögül előkerült Jóska. Azt tudta, hogy ott csak tolózárral szoktuk elrekeszteni a bejárati ajtót. De melléfogott, mert

időközben már kulccsal is bezárták. Így ragadt benn Jóska és így derült fény az előző betörésre.

Onnan indultunk ki, hogy más Vigasztalót küld Jézus. Hogy is volt? Bajok értek. Betörték hozzám és elvittek valamit. Meg kellett szakítani a szabadságomat. Aggódtam, hogy a jövőben is megisméltódhat a dolog. Meg kellett javíttatni az ajtókat. Ezek voltak tehát a bajok, amik értek. Mindezért bőséges kárpótlást kaptam. Túl azon, hogy semmi bántódásom nem esett, tanúságot tehettem arról, hogy komolyan veszem a kereszténységemet. Mindazok előtt, akik értesültek az esetről. Tehát a lényegi céloimat nagyban segítette a betörés. Nekem ezt jelentette Jézus ígérete: más vigasztalót adok nektek.

Az akadályozó is előrevisz bennünket

A Szentlelket ünnepeljük. A Szentlélek az egység lelke, akinek kiáradása után a sokféle, különböző nyelvű ember értette egymást. Szeretetben egygétette őket. Bennünket, mai híveket is egygét akar tenni. Mit akar ma tőlünk a Lélek?

Mondok egy példát. Van egy szép család három gyerekekkel. Szeretetben, egygétértésben élnek. Az-

tán születik egy negyedik gyermek, aki fogyatékos. Ezzel a kicsi megzavarja a család harmonikus életét. Nem érti a dolgokat, hangoskodik, mindenben hozzá kell igazodni. Ez azt jelenti, hogy tönkre teszi a családot? Nem. Isten ajándéka ez a beteg kicsi. Rákényszeríti a családot, hogy megtanuljanak örülni, szeretetben együtt lenni nehézségek mellett is. Tehát nem tönkreteszi a családot a beteg kicsi, hanem egy lelki fejlődést, nagyobb szeretetet hoz ki minden családtagból. Isten ajándéka lesz az, akit akadállynak látunk.

Mi eljöttünk a templomba. Miért? Nyilván azért is, hogy békét, lelki élményt kapjunk. Ez azt is jelenti, hogy szívből és szépen együtt énekeljünk. Ha ezt valaki megzavarja azzal, hogy nem ritmusban és harsogva énekel, válaszol, akkor úgy érezzük, hogy nem kaptuk meg a lényegét, amiért idejöttünk? Lelkileg kárt okoz nekünk? Nem. Isten Lelke egy lelki növekedésre hív bennünket.

Isten rá akar vezetni bennünket arra, hogy a lelki békét a zavaró körülmények között is megéljük. Rá akar vezetni arra, hogy Istennel ne csak akkor egyesüljünk, amikor művészi élményt adó éneklést hallunk, hanem akkor is, amikor zavaró hangok harsogása bántja fülünket. Ez nem akadályoz-

hat meg bennünket abban, hogy a legteljesebben egyesüljünk Istennel. Csak azt jelenti, hogy lelkileg érettebbnek, fejlettebbnek kell lennünk.

Nem véletlen, hogy éppen most és éppen a mi templomunkba érkezett valaki, aki másként énekel, mint ahogy megszoktuk.

A plébánia oldalában aludt éjszakánként egy-két hajléktalan. A közelmúltban annyira problémássá vált a helyzet, hogy elküldtük őket. Azért, hogy a templomba járókat ne zavarják. Szinte azonnal érkezett valaki, aki minden nap látványos viselkedésével próbára teszi a hívek türelmét.

Nem gondolom, hogy ez véletlen. Isten nevelni akar bennünket. Azt akarja, hogy zavaró körülmények között is a legteljesebben egyesüljünk vele és a legteljesebb lelki békében és örömben ünnepezzünk akkor is, ha komoly zavaró körülmények vannak.

Ez nem jelenti azt, hogy mindent eltűrjünk. Amint a beteg gyerek családjában is folyamatosan nevelni kell a fogyatékos gyermeket is. Nem engedhetjük meg, hogy tönkre tegye a családuknak életét. Neki is növekednie kell, de nekünk is, mert egy beteg a jövőben sem fog teljességgel olyan kulturális szinten élni, mint a többiek, akik egészségesek.

Tehát Isten ajándéka egy beteg testvér a hívó közösség családjában is. Mégpedig azért, mert mindkét félnek szükségessé teszi a növekedését.

A világban úgy akarják létrehozni a közösség jólétét, hogy elpusztítják a gyengéket. Ez a halál kultúrája. Ilyen volt Hitler és sokan mások ma is.

A Szentlélek úgy hozza létre a közösség jólétét, hogy a jóknak, az egészségeseknek a növekedését és áldozatát kéri, de kéri a betegek arányos hozzájárulását és fejlődését is.

Kérjük az egység Lelkét, hogy mi hívek megértjük és éljük ezt. És kérjük, hogy az egész társadalmat tudjuk segíteni ilyen irányban.

Isten jósága és a konkoly

A mai példabeszédben Jézus arról beszélt, hogy Isten nem gyomlálja ki a konkolyt. Nehogy a konkollyal együtt a jót is kigyomláljuk. De ezen túlmenően próbálja megmenteni és mások üdvösségére felhasználni a konkolyt, aki a bűnöst jelenti. Mi magunk is bűnösök vagyunk. Máskor pedig akár a legnagyobb jó szándékkal, akár tévesen Istenért kiállva – kárt okozunk másnak. Megérdemelnénk, hogy Isten ki-

gyomláljon bennünket. Az Úr azonban nem hogy kigyomlálna bennünket, hanem felhasználna az emberek üdvözítésére. Ezzel kapcsolatos az alábbi két történet.

Papi életem első éveiben autóval mentem haza. Már majdnem odaértem a plébániánkhoz, amikor egy fiatal nő stoppolt. Megálltam az integetésre. Nagyon izgatottan kérte, hogy vigyem el a következő faluba. Mondtam, hogy nem megyek addig, csak a közvetlen közelben lévő plébániáig. Az is valami, szólt és azonnal beszállt a kocsiba. Aztán gyorsan elmondta, hogy most lesz az első órája az iskolában, de lekéste a buszt. Én rá is értem, amellet sokszor és szívesen segítetttem rászorulónak az autómmal is. Most viszont arra a tanácsra gondoltam, amit korábban nem egyszer hallottam, hogy az ilyen segítések sok papi hivatást tönkre tettek már. Hogy ne nagyon autóztassunk fiatal nőket. És a hivatásomért, meg azzal a hittel, hogy Isten ezt kéri tőlem, nem vittem tovább. Ott volt bennem az a hit is, hogy Isten majd segít neki.

Nem tudom, hogy sikerült e neki időben eljutnia az óráit megtartani. Az idő múltával azonban már bántam, hogy akkor így döntöttem. Bármennyire legjobb meggyőződésem diktálta ezt és ez nekem

szubjektíve igazi áldozat volt. Akkor – nem magamban bízva és vakmerően kockáztatva, de – kivételt kellett volna tennem és elvinni. Mert ez az illetőnek életre szólóan fontos volt. Számára nem Istenről való tanúságtétel volt, hanem embertelen szívtelenség, hogy ebben a kétségbeesett helyzetben nem segítettem neki. Biztos, hogy sokan, akik erről a történetről hallottak a tanárnőtől – különösen akkor, ha nem sikerült odaérni neki az első órájára – nagyon megbotránkoztak bennem, aki az Istent képviselem. Isten azonban nem gyomlált ki.

Amikor eszembe jut ez a történet, akkor – azóta is – imádkozom ezért a felebarátomért. Isten engem nem gyomlált ki, sőt... Ez a sőt azt jelenti, hogy ha én akkor segíték – amint sok ilyen esetben segítettem már életemben – akkor régen elfelejttem volna az egész esetet. Alig van ilyen segítős történet, amire még jó negyven év után is emlékszem. Így viszont mélyen belémvésődött. Folytonosan próbálom helyre hozni az akkor elmulasztott segítségnyújtást azzal, hogy újra és újra imádkozom érte. Gyermeki hittel kérem ezt attól az Istentől, aki minden tévedésünkből még nagyobb jót akar kihozni. Számomra is kegyelemmé változtatta ezt a történetet a mennyei Atya azáltal, hogy egyrészt

alázatosabb lettem az emberileg jóvátehetetlen hibámmal szembesülve, másrészt kevésbé ítélem meg embertársaimat az ő hibáikat látva. És a hálát is felébreszti bennem Isten iránt, hogy nem gyomlált ki, hanem újra és újra segít a konkolyból búzává válni.

Elmondok még egy másik történetet is, amikor szintén azt éreztem, hogy most konkoly voltam az-
zal, ahogyan másokat megbotránkoztattam és Isten mégsem gyomlált ki. Katonaként három heti téli kiképzésen vettünk részt a Dunántúlon egy Rezi nevű helység közelében. Szerettem volna eljutni a plébániára és a templomba. Az egyik katonatársam viszont a falu kocsmájába vágyakozott. Összefogtunk és egyik este, ketten együtt kiszöktünk a táborból. Szerencsésen eljutottunk a falu szélső utcájáig, amikor láttuk, hogy a katonai járőrök közelednek. Próbáltunk a sötétben észrevétlenek maradni, de erős lámpájukkal odavilágítottak és megláttak bennünket. Azt kérdezték: hogy kerültünk ide. A nevet is ismerve tudomásom volt arról, hogy egy százados kint van a faluban és azt hazudtam, hogy ő hozott ki bennünket. Akkor gyerünk hozzá, hogy igazoljon! Belém villant, hogy mit tegyek. A leghatározottabban mondtam: „gyerünk”! És hirtelen abba az irányba mozdulva a sötétben úgymond belendítettem őket a falu

központjának irányába, de a következő pillanatban mint az őrült, az ellenkező irányba kezdtem rohanni. Mindezt abban a tudatban, hogy amíg a sötétben a pisztolyt előkapják, addig én legalább 25 méterre leszek és a mozgó alakot már nem fogják eltalálni. Ebben a meggyőződésben lélekszakadva futottam hazafelé. Nem jött utánam senki. Annyi kalandom még akadt, hogy az egyik tanyából rám támadott két kisebb kutya. Semmi gyakorlatom nem volt abban, hogyan kell bánni a kutyákkal. Amikor már 5-6 méterre voltak, akkor hirtelen szembefordultam velük és támadó mozdulattal, meg hangosan kiabálva rájuk ijesztettem. Ekkor ijedtükben visszafelé rohantak. Én pedig 2-3 métert előre haladtam. De ennyi idő alatt már újra a sarkamban voltak. Ezt ismételtük jó párszor, amíg lassan elmaradoztak. Végül baj nélkül vissza is érkeztem a táborba. Ha a katonatársammal együtt mentem volna visszafelé, akkor nyilván ennek a kutyás kalandnak az ijedtségétől is mentesültem volna. De persze nem ez a lényeg.

Én gyerekes tájékozatlanságomban azt hittem, hogy amikor a járőrnek nem engedelmeskedem, akkor ilyen esetben lelőhetnek. Ez természetesen csak egy naiv fantáziálás volt. Más tanúságokra is fény derült akkor, amikor a későbbiek során társam

elmondta azt, hogy mi történt övele. Őszintén bevallotta a járőröknek, hogy azért szökött ki, hogy a kocsmában ihasson egyet. Ezt ők kitalálták maguktól is. Nem is csináltak ügyet a dologból. Haza sem kellett fordulnia. Ő hazugság nélkül célba ért. Én pedig kispap létemre hazugsággal botránkoztattam másokat és a céloim is megghiúsult.

Mi is történt? Egy nagy áldozatot és kockázatot felvállaltam azért a szép és szent célért, hogy eljussak a paphoz és a plébániára. Hogy lelkiekben gazdagodjak. Ehelyett a hazugság bűnével másoknak lelki kárt okoztam, magamat pedig éppen a bűn által megfosztottam a lelki töltekezéstől.

Ekkor bizony konkoly voltam, de Isten nem gyomlált ki, hanem vigyázott arra, hogy a hajam szála sem görbüljön. Sőt, egy igazi, leckét adott arra, hogy ne akarjak én bűn által – nevezetesen hazugsággal – jó dolgokat csinálni.

Soros Györgynek is megbocsássunk?

A mai evangéliumi szakaszban Jézus arra tanít, hogy Isten felé végtelen nagy a tartozásunk, de ő elengedi nekünk, megbocsát. Feltétel: mi is szívből

bocsássunk meg az ellenünk vétőknek. Valakinek arról beszéltem, hogy Soros Györgynek is meg kell bocsátanunk. Imádkoznunk kell érte. Ő azt válaszolta, hogy érte nem tud imádkozni. Neki nem tud megbocsátani.

Kicsoda Soros György? Mit hallunk? Soros György egy új világrendet akar. A világ vezető hatalmasságait befolyásolja. Pl. Az EU vezetőit. Hatalmas pénzével háborúkat csinál, kormányokat buktat meg. Különösen harcol a keresztények ellen és a vallási értékek ellen. Tehát emberellenes és istenellenes. Ha ez így igaz, akkor nekünk imádkoznunk kell érte és meg kell bocsátanunk neki? Igen, imádkoznunk kell érte és meg kell tudnunk bocsátani neki. De hogy ez érthetőbb legyen, néhány dolgot tudatosítanunk kell.

Jézus mindent helyrehoz. Soros nem tud nekünk ártani, ha mi Istenben maradunk. Szent Pál szavait idézzük: „Az Istent-szeretőknek minden a javára válik.” (Róm 8,28) Persze ez nem azt jelenti, hogy a komfortos nyugati kultúránk és biztonságunk is garantálva lesz. Garantálva csak annyi lesz, hogy Jézus velünk lesz, és hogy egy hajunk szála sem esik le a fejünkről az Ő tudta nélkül. Más szavakkal: az is lehetséges, hogy mindentől megfosztanak bennünket, de ez is a javunkra fog szolgálni. Ezt az értheti meg, aki hisz az örök életben és an-

nak a földi élet minden értékét felülmúló valóságában. Akkor tehát – a lényegét tekintve – nekünk nem tud ártani senki semmivel.

Tudjuk azt, hogy a börtönökben sok igazán nagy hőst is meg tudtak törni. Akár hittagadásra is tudtak kényszeríteni. Akkor tényleg nem árthatnak nekünk?

Én hiszek abban, hogy Isten erőnkön felül nem enged megkísérteni. Ugyanakkor azt is tudom, hogy én képtelen lennék helytállni sokkalta enyhébb megpróbáltatásban is. Tehát alázattal kérem Istent, hogy ne vigyen ilyen kísértésekbe. De ha mégis megenged ilyeneket, akkor hiszek benne, hogy csodát fog tenni és engem is alkalmassá tesz a helytállásra.

És mi van azokkal, akik tényleg komoly próbákon mentek át és nem tudtak helyt állni? Azokkal kapcsolatban hiszem, hogy végtelen irgalmas az Úr. Akár a halál pillanatában kimondott bánat által, de meg fogja menteni őket. Isten egyébként is tudja a mentő körülményeket. Hogyne venné figyelembe ilyenkor!

Visszakanyarodva Soros Györgyre: Embertömegeket, népeket visz borzalmas háborúba... Ennek tudatában is imádkozzunk Soros Györgyért?

A háború mindig mérhetetlen erkölcsi süllyedéssel és a gonoszság növekedésével jár. És itt emberek

tömegeiről van szó. Ez így igaz. Ugyanakkor igazi megtéréseket is eredményez. És itt is tömegekről van szó. Még akkor is, ha egyéenként és személyesen történik az Istenre találás. A bajban nagyon sokan megtalálják az Istent. Olyan Istenünk van, aki csak úgy engedi meg a bajokat – akár a legnagyobb szörnyűségeket is – hogy tudja azt, hogy mindenből még nagyobb jót hoz ki. Másrészt – amint előbb már beszéltem róla – Ő tudja, hogy micsoda végtelen nagy jó az örök élet, amelyre esetleg éppen így tud eljuttatni sokakat... És azt, hogy bármilyen nagy dolog is a földi élet, ennek összes szenvedése nem mérhető össze az örök élet végtelenül nagyobb fontosságával és boldogságával. Ne feledjük: mi csak rövidlátó emberek vagyunk.

Végezzünk egy bepillantást az örök boldogságba. Mondjuk: Egy milliárd év. Ez földi viszonylatban fel-foghatatlanul nagy idő. De egy milliárd év az örök élet szempontjából csak a kezdetek kezdete. Nem ismétlem újra: ott olyan boldogságot ad Isten, ami teljesen elképzelhetetlen számunkra. Isten minden fájdalomért tud adni valódi kárpótlást.

Összegezve: Isten mindenből tud még nagyobb jót kihozni. Soros Györgyre is érvényesek a Szentírás szavai: Isten mosolyog rajta, hogy mi mindent akar

ellene. No, nem a felsőbbrendűség mosolyával. Hanem a szenvedők minden fájdalmát átérezve. Amint a maratoni futó fájdalmas erőfeszítéseit is a legteljesebb együttérzéssel nézzük, de mégis a győzelem küszöbén állónak kijáró boldog mosollyal.

Imádkozzunk Soros Györgyért. Ki szorulna rá jobban imáinkra, megbocsátásunkra, mint ő. Jelenleg már 86 éves. Néhány éven belül Isten ítélőszéke elé kerül. Biztos, hogy földi életében már nem tudja a töredékét sem helyrehozni, amit az Egyháznak és a világnak ártott. Odafönt viszont végtelen hálás lesz, mert ott már látja, milyen szörnyűséges károkat okozott.

Furcsa ezt mondani, de ha gyermeki hittel nézzük, akkor megértjük: amikor érte imádkozunk, akkor Isten megadja neki azt a kegyelmet, hogy igazi hatékonysággal imádkozzék majd értünk a tisztítótűz – maradjunk az előbbi fogalmaknál – pl. egy milliárd éves szenvedései során, amiért lecsökentjük azt.

Annyit még hozzá kell fűzni, hogy aki átérzi, milyen károkat okoz Soros György az emberek millióinak, az érzelmileg nem könnyen fog szeretettel rá gondolni. Viszont nem az számít, hogy mit érzünk, hanem az, hogy mit akarunk. Jézus azt kéri, hogy

imádkozzunk érte és akarjuk szeretni. Szándékunk legyen tehát az, hogy a javát akarjuk.

Megemlítem még, hogy minél nagyobb bűnösért imádkozunk, annál jobban hasonlítunk az Istenre, akinek a legkisebb bűnös is – a példabeszéd szóhasználatával mondva – tízezer talentummal tartozik. Tehát Isten nekünk is végtelen nagy tartozást enged el. Amikor nem tudunk megbocsátani, akkor magunkat tartjuk rabságban. Az azt jelenti, hogy mások bűne, gonoszsága lehúzott bennünket az Isten szintjéről. Épp ellenkezőleg: Bennünket mások bűne fel kell, hogy emeljen – egészen az Isten szintjére.

Bocsássunk meg szívből mindenkinek, aki megbántott vagy megkárosított bennünket és imádkozunk üldözőinkért, Soros Györgyért is. Azzal a tudattal, hogy a megbocsátás Istenhez tesz hasonlóvá. Sőt, Istennel egyesít. Így mi magunk is hozzájárulunk nem csak Soros György megmentéséhez, hanem éppen annak a milliányi embernek a megmentéséhez is, akik Soros által váltak bűnössé vagy áldozattá. Ne féljünk tehát attól, hogy hetvenszer hétszer, azaz mindig megbocsássunk. Mondjuk szívből és nagy hittel: Jézusunk bocsáss meg Soros Györgynek és mindenkinek, aki vétkezik ellenünk.

Magyarok Nagyasszonya és Erdély elveszítése

Mária a Magyarok Nagyasszonya. Szűz Mária segítőnk és példaképünk nem csak egyéni életünkben, hanem magyar népünk számára is. Hogyan?

Mária igent mondott Istennek, amikor Gábor angyal szavai által az Isten felkérte arra, hogy a megváltó édesanyja legyen.

Ez nem csak azt jelentette, hogy továbbra sem követ el semmi bűnt, hanem azt is, hogy a legszentebb emberi elképzeléseit is el kell veszítenie. Ő előzőleg, legszentebb áldozatként lemondott arról, hogy anya legyen. Az anyaságot Isten áldásának tartották abban az időben. Akinek pedig nem volt gyermeke, az szégyellhette magát. Szégyellte is. Azt Isten csapásának tartották az emberek is, de az illető maga is. Szűz Mária ilyen áron is vállalta azt, hogy nem lesz anya. Az angyali üdvözet pillanatában pedig ezt a legszentebb áldozatát, hősiességét kellett elveszítenie.

Mit kellett még elveszíteni a Szűzanyának? Sok más mellet a jó hírét. Azt, hogy példaképnek, szentnek lássák. Mert ezek után bűnösnek látták. Még József is, aki meg akart rajta könyörölni és

eltitkolni az esetet. Ő is mindaddig, amíg Isten ki nem nyilvánította neki a szent isteni tervet, egyértelműen bűnösnek gondolta Máriát. Máriától azt kérte Isten, hogy a számára is és objektíve is a legszentebb dolgokat veszítse el. És higgyen abban, hogy még nagyobb jó történik annál, mint ahogy ő elgondolta. Mária hitt az Istenben és kimondta igenjét ezekre a veszítésekre is. Ilyen lényegi elvesztések árán lett példakép és segítő mindenkinek. Nekünk, magyaroknak, a magyar népnek is.

Nekünk, magyaroknak is vannak szép és szent elképzeléseink, amiket Isten kér, hogy elveszítsünk. Ott van Erdély kérdése. Tudjuk azt, hogy micsoda döbbenetes igazságtalanságokat jelentett és jelent a trianoni békediktátum. Sok-sok magyarnak ma is vérző sebet. Hányan mindent megtéve harcolnak is azért, hogy az igazságosság megvalósulásáért minél több dolog történjék. És ez nagyon is jó. Már csak azért is, hogy a katolikus vallású magyarok a hitüket jobban megtarthassák. Ugyanakkor a Szűzanya példája arra tanít bennünket, hogy ne minden áron ragaszkodjunk a legszentebb elképzeléseinkhez sem.

Egy kereszténynek a legfőbb célja nem lehet egy evilági igazságszolgáltatás. Itt a földön nincs is ilyen. Itt is megismétlem: ez nem azt jelenti, hogy

nem kell harcolni azért, ami jogos. Például a marosvásárhelyi iskoláért. Csak annyit, hogy a Szűzanya szabadságával tegyük ezt.

Ismerek egy édesanyát, aki családjával együtt volt a kocsiban, amikor egy részeg sofőr autója frontálisan ütközött velük. A férje meghalt, a gyermeke megbénult. Ez az anyuka évtizedeken keresztül gondozta a fiát. Törekedjünk arra, hogy igazságot szolgáltatassunk. Pénzbeli segítséget is próbáljunk szerezni. Börtönbe kerülhet a tragédia okozója, de ettől a férj nem támad fel, a gyermek bénasága nem szűnik meg, az anyuka élete is leszűkül a gyermeke gondozására.

Van egy önzetlen segítő, aki hatalmas összegekkel segítette ezt az említett családot, de nem győzi. Bármennyire is fáj neki, ezt is tudnia kell elveszíteni. Itt a földön nincs lehetőség valódi kárpótlás megadására. Mi keresztények viszont hisszük, hogy lesz ennek a családnak is egy mindent felülmúló örök kárpótlása, ami nem csupán az eredeti helyzetet állítja vissza, hanem mérhetetlenül gazdagabb, boldogabb vizontszolgáltatás lesz. Az örök boldogság.

Ugyanígy Erdéllyel kapcsolatban: a hívő keresztény tegyen meg mindent az erdélyi magyarokért. Tegyen meg mindent az igazságosságért ezen a te-

rületen is. Azonban – amint már említettem – egy evilági szintű igazság sosem lehet a keresztény fő célkitűzése. Részint azért, mert ilyen nem is lehetséges, részint és főként azért, mert a keresztény igazi célja mindig a végtelenül nagyobb cél, az örök élet elérése.

Jézus szavai érvényesek Erdélyre is. „Ha elveszik a felöltődöt, add oda a köntösödöt is.” Én merem követni Jézusnak ezt a felhívását és a Boldogságos Szűz veszítéseit Erdély kérdésében is. Kiegészítve azzal, hogy csak akkor és annyiban vagyok hajlandó lemondani Erdélyről, amennyiben ez az Isten akarata. Azt is hozzáfűzöm, hogy számomra ez azt is jelenti: Nem ingyen. Csak azon az áron, ha százszoros kegyelmet kapunk mi magyarok és százszoros kegyelmet kapnak a román testvéreink. És mindazok a politikusok – ők bizonyára már mind meghaltak – akiknek ebben a mélységesen igazságtalan döntésben részük volt. Ők kapják meg az irgalmat ahhoz, hogy az örök életre bejuthassanak. Azzal kiegészítve, hogy odafentről százszoros kegyelmet eszközöljenek ki minden kárvallottnak. Mindnyájunknak, akiknek ez fáj. Ezen az áron adjuk oda nem a politikusoknak, hanem Istennek.

Téved tehát az, aki azt gondolja, hogy egy rejtett passzív beletörődésről beszélek. Amint mondtam: tegyünk meg mindent, amit az igazságosság érde-

kében megtehetünk. Most is mindenkit buzdítok erre. De nem görcsös mindenáron akarással, hanem Istenben bízó szabadsággal. Amint mondtuk: A keresztény fő célja nem a földi javakkal kapcsolatos. A fő célunk mindig a lelkek igazi és főként örök javát jelenti.

A Szűzanya, a Magyarok Nagyasszonya legyen a mi példaképünk abban, hogy a lelkekért készek legyünk a legféltettebb, legszentebb dolgainkat is elveszíteni. De ne csak példaképünk, hanem igazi anyaként segítőnk is legyen abban, hogy a felebarát javáért mint közösség is tudjunk veszíteni. Amellett, hogy abban is segítsen, hogy minden evilági eszközzel is küzdjünk a földi igazságosság növeléséért.

Magyarok Nagyasszonya, Égi Édesanyánk! A Te anyai szívedbe ajánljuk önmagunkat, minden magyar testvérünket. A magyar népet, mint közösséget is. Minden embertestvérünket is. Amilyen mértékben ez Isten akarata, olyan mértékben készek vagyunk egyénileg és közösségileg is elveszíteni az Erdéllyel kapcsolatos érdekeket abban a hitben, hogy a Te hathatós közbenjárásodra már itt a földi életben is megkapunk mindent, amire szükségünk van. És főként azzal a hittel, hogy a végtelen örök üdvösségbe segítesz eljutni mindnyájunkat.

Magyarok Nagyasszonya: Égi Édesanyánk! Add, hogy Isten akarata valósuljon meg Erdély minden kérdésében is. Add, hogy ezáltal áldássá legyünk az egész világ számára.

Mibe kerülünk Jézusnak

A mai példabeszéd a királyi menyegzős meghívással kapcsolatban az Istenről szól, aki annyira szeretne megajándékozni bennünket, hogy minden áldozatot meghoz ezért. Isten lényegileg csak adni, ajándékozni akar. Isten a maga legfontosabb és bizalmas belső életére, annak ünnepére hív. Azt szeretné, hogyha ezt a végtelenül nagy és kitüntető ajándékot elfogadnánk.

Erre válaszolnak a meghívottak azzal, hogy nem érnek rá. A maguk ügyei fontosabbak. Végül az útszélen lévőket hívja. Azokat, akik különösképpen nem szolgáltak rá a kitüntető meghívásra. Isten porig alázza magát. Szinte koldusként könyörög, hogy fogadjuk el azt az ajándékot, amely nekünk jelent mindennél nagyobb jót. Hogy mibe kerül Istennek ez a meghívás? Egy tanmesét hívok segítségül.

A New England nevű városka lelkésze a húsvéti beszédre egy nagy, üres, rozsdás kalitkával ment fel a szószékre. Így kezdte beszédét: Tegnap, ahogy a városban sétáltam, megláttam egy kisfiút. Egy kalitkát lóbálva közeledett felém. A kalitka aljában három kis madárka csücsült dideregve a hidegtől és a félelemtől. Megállítottam a fiúcskát és megkérdeztem: Hát neked mid van, fiam? Csak néhány öreg madaram, jött a válasz. Mit fogsz velük csinálni? – kérdeztem. Hazaviszem őket és szórakozni fogok velük. Kihúszom a tollaikat, hogy így elkezdjenek egymással verekedni. Nagyon jól fogok szórakozni. Válaszolta. Utána mit fogsz csinálni? Hát szerzek majd egy macskát és odaadom neki. A macskák szeretik a madarakat.

A lelkész megkérdezte: Mennyit kérsz azokért a madarakért, fiam?

Tessék?? Miért? Uram, önnek kellene ezek a madarak? Hiszen csak egyszerű mezei madarak. Nem énekelnek, még csak nem is szépek!

Mennyi? Kérdezte a lelkész újból. A fiúcska ránézett a lelkészre, mintha azt akarná mondani, hogy nem normális, majd rávágta: Tíz dollár.

A lelkész belenyúlt a zsebébe, kivett belőle egy tíz dolláros bankjegyet és beletette a fiú kezébe. A fiú egy pillanat alatt el is tűnt. A lelkész felvette a ka-

litkát, elvitte az utca végébe, ahol egy füves, ligetes terecske volt. Letette a ketrecet, kinyitotta az ajtaját és gyöngéden kocogtatta a rácsokat, mire a madarak repülni kezdtek.

Nos, ezzel megmagyarázta a felvitt üres kalitka történetét, de aztán tovább folytatta. Egy nap a Sátán és Jézus beszélgettek. A Sátán pont az Éden kertjéből jött és büszkén, dölyfösen pöffeszkedett: „Igen Uram, megszereztem az összes embert ott lent. Felállítottam egy csapdát. Olyan csalit használtam, amiről tudtam, hogy nem fognak tudni ellenállni. És mindet megfogtam!”

Mit fogsz velük tenni? – kérdezte Jézus.

A Sátán így válaszolt: „Ó, szórakozni fogok velük. Megtanítom, hogy hogyan házasodjanak össze és hogyan váljanak el egymástól. Hogyan gyűlöljék és bántsák egymást. Hogyan igyanak és átkozódjanak. Megtanítom nekik, hogyan kell fegyvereket és bombákat gyártani. Hogyan kell ölni. Nagyon jól fogok szórakozni.”

És mit csinálsz velük, ha már kész vannak? – kérdezte Jézus. Ó, hát megölöm őket.” Büszkélkedett a Sátán.

Mennyit akarsz értük, kérdezte Jézus. „Ó, nem kellenek neked ezek az emberek. Teljesen értéktele-

nek. Ha megveszed is őket, gyűlölni fognak. Leköpnék és megölnék majd. Neked igazából nem kellenek ezek az emberek!”

Mennyi? – kérdezte Jézus megint. A Sátán gúnyosan Jézusra mosolygott és így szólt: „Az egész életed.”

Jézus így szólt: „Megegyeztünk!” Aztán kifizette az árat...

Most pedig egy valóságos történettel folytatom, hogyan történik ez a mi életünkben. Egy plébánia közelében lakott egy fiatalember, aki kicsapongó életet élt. A pap nem térítgette, hanem próbált újra és újra kedvesen közelébe kerülni. A fiú lassan felengedett. Egyre gyakrabban és egyre mélyebben beszélgetett a pappal. Olyannyira, hogy leszokott az ivásról. A plébános keresve azt, hogyan segíthetne rajta, alkalmi szerelési munkákkal is megbízta. A fiatalember megváltozott. Leszokott az ivásról. Templomban is kezdett járni, pedig korábban soha. Olyannyira, hogy előrukkolt vele: pap szeretne lenni.

Az évek során el is végezte a teológiát és pappá szentelték. A plébánosa eddig is és ezután is mindent megtett érte. Az idők múlásával azonban minden segítség ellenére egyre jobban ellaposodott a fiatal pap élete és buzgósága. Megmaradt ugyan a papságban, de a hívekkel kevésbé törődött.

Az őt megmentő plébánostól kérdezték is: érdemes volt annyi időt és gondoskodást rá fordítani? Nem nagyobb kárt okoz így, hogy „papot csinált belőle”? Ő azt felelte: „Amilyen mértékben az én hibáim és bűneim belejátszottak ennek a papnak a botrányaiba, annyiban őszintén bánom azokat. Én Isten irgalmában bízom. Viszont hiszem azt, hogy – az én és a hívek imái által, meg jótetteink által – a Gondviselő ebből a halálból is jót hoz ki. Jót nekem, a plébánosnak, aki segítettem erre az útra ezt a fiatalot. Már az által is, hogy ő egy teljesen lezüllött élet helyett papként mégis egy evilági szinten elfogadható életet él. De jót hoz ki Isten a hívek számára is, mert velem együtt még jobban imádkoznak, és még jobban hisznek Isten irgalmában. Tehát lelkileg éppen az ő rossz példája serkent bennünket, hogy még jobban megszentüljünk mi magunk és szentüljenek meg mások is.”

A mi még nagyobb megszentelődésünk által kapja meg azt a menyegzős ruhát, ami nélkül hiába megy be valaki a menyegzőre, mert kidobják a külső sötétségre. Tehát a még buzgóbb imánk által és a lelki kudarcot is vállaló még nagyobb hittel adjuk meg a menyegzős ruhát neki. De nem csak neki, hanem mindenki másnak is. Mi a lelkipásztori kudarcunk által is adjuk életünket másokért.

Mi lesz veled Egyház?

Missziós vasárnap van. Most arra a kérdésre keressük a választ, hogyan dolgozzunk az Egyházért, hogy előre haladjon. Először is arról néhány szót, hogyan látnak bennünket kívülről. A „Délmagyarország” című újság július 7-i száma a Katolikus Egyház helyzetéről közölt egy cikket. Tényeket és véleményeket írt. Látszólag a pártatlanság jegyében. A 63 plébánián 38 pap szolgál. A megkérdezett plébános a hét településének rengeteg teendője között igyekszik szépen helytállni. A címloldal képén: van ideje a gyerekekkel csocsózni. Egy régebbi vádat is felemlít vele kapcsolatban. Másik oldalvágás ellene: egy kép alatti üzenet: „Marika néni gyakrabban járna misére, de a plébános csak szombatoként jár ki.” Külföldről is jönnek papok. Az egyiknek nem sikerült megvalósítania a terveit, a másiknak nem értik a beszédét a hívek.

„A cölibátus megszüntetése biztosan javítana a helyzeten” – írja a „jó szándékú” megjegyzés. Ehhez egy hivatását elhagyott pap szavait hozza bizonyítékul: „A család olyan biztos háttérrel ad, melyben a cölibátusban élőknek nincs részük...” Tehát nem a megfelelő úton járunk.

Az olvasói válaszokból pedig az tűnik ki, hogy a vallás alig számít nekik valamit. Esküvői díszletet vagy meghitt csendet.

Az egész cikket így foglalnám össze: Az Egyháznak nincs reménye, de görcsösen ragaszkodik a régi sémákhoz. A papok nem bírják, de azért nem pesszimizmista. Nem mondja ki, de azt sugallja: fanatikusok, miközben menetelnek a megsemmisülés felé. A cikk tehát céltudatosan ki akar ábrándítani az Egyházból, de olyan kérdéseket feszeget, melyekre nekünk tudnunk kell válaszolni.

Magunknak tegyük fel a kérdést: Mi lesz veled katolikus Egyház? Miben bízunk? Milyen úton kell, hogy járjunk?

Van ilyen válasz is: a papok járjanak reverendában. Misézzenek latinul. Ennek a válasznak a lényege: régen hatékony volt ez a forma. Biztosított egy misztikus élményt és most is erre van szükség.

Valójában ez egy emberi megoldás, aminek semmi köze Jézus tanításához. Jézus, életében és ruházatában is, mindenben hasonló volt az emberekhez. A bűnt kivéve. A nyelve is az emberek anyanyelve volt. Ez a javaslat arra biztat: adjuk fel a lényegét és lépünk ki az emberek világából, különüljünk el tőlük.

A másik irányzat válaszai: be kell lépni abba a világba, amely a mai embereket, fiatalokat élteni. Sport akadémiát létesíteni. Pl. a Gyulai Sport Akadémia. Kulturális téren élen járni: Az alsóvárosi magas színvonalú kiállítások. Az oktatásba belekapcsolódni: katolikus iskolák, óvodák működtetése. Hátrányos helyzetűek felkarolása: Roma Szakkollégium. Fesztiválok, koncertek, rendezvények.

Sokan támadják ezeket a kezdeményezéseket mondván: Attól, hogy az Egyház működtet ilyen intézményeket, attól még nem lesznek hívővé a fiatalok. Céltévesztésben van az Egyház, amikor ilyenekkel foglalkozik – vagy ettől várhatjuk a felvirágzást? Gondoljunk bele, mi a küldetésünk lényege.

Jézus kérdése: „Péter! Jobban szeretsz, mint ezek?” Az Egyház feladata ez: Szeretni, szolgálni az embereket. Tudatában annak, hogy a legnagyobb szolgálat az, hogy Istent adjuk.

A szeretetnek, szolgálatnak az első lépése: azt kell adnunk, amire szükségük van. Ha egy pohár friss vízre van szükségük, akkor azt, ha egy jó szóra, akkor azt. Ha sportolni akar a fiatal, akkor segítsük sportolni – már akinek van arra képessége, hogy ilyen téren segítséget nyújtson. Ha kultúrát, ha tanulást szeretne, akkor abban. Ha hátrányos hely-

zetben van, akkor ebben siessünk segítségére. Talentumaink szerint.

Mindenki örül, ha segítik abban, hogy elérje azt, ami szép terve van. Ez a szeretet. De annak tudatában tegyük ezt, hogy van valami, ami sokkal fontosabb nekik. Az, amiről nem is tudnak. És legyünk készen arra, hogy ezt a mindennél nagyobbat is adjuk... magát az Istent. Akkor tévesztünk célt, ha elfelejtjük ezt a sokkalta nagyobb jót adni. Ha a célunk pusztán az emberek evilági előrehaladásává zsugorodik.

Továbbá: amikor elsődlegesen evilági eszközökkel akarjuk elérni a célt. Nevezetesen pénzzel és hatalommal. Az Egyház pénzzel és lelki hatalmával hozzájárulhat egy intézmény üzemeltetéséhez, mely pl. az oktatást vagy a betegeket, időseket segíti. A pénznek és hatalomnak is megvan a szerepe. De ez nem válhat önkényeskedéssé. Akkor is valódi szeretetből és igazságból kell fakadnia a döntésnek, amikor hatalmi szóhoz vagy pénzhez kapcsolódóan történik. És a keresztény a formáról sem mondhat le. Arról, hogy mindent szeretettel kell tennie.

Mit tegyen a pap, ha csökken a templomba járók száma? Szeresse még inkább azt a kevesebbet. De szeresse azokat is, akikkel úton-útfélen találkozik.

Minden feladatnak úgy kell neki kezdenünk, hogy szolgálni akarunk.

Fogják győzni a papok a feladatot? Igen. Mert a papnak nem az a feladata, hogy ilyen vagy olyan sikert érjen el. Nem az, hogy megtöltse a templomot. Feladata annyi, hogy teljes szívvel szeresse és szolgálja az embereket. Használja fel a talentumait. Az eredményt Isten adja olyan mértékben, ahogy Ő akarja.

Mi az Egyház feladata? Ugyanez: Szeretni, szolgálni az embereket.

Az Egyháznak nem az a baja, hogy túl sok a feladat vagy túl kevés a pap és a hívő. Az Egyháznak annyiban van baja, amennyiben az isteni fő célt szem elől téveszti vagy: akaratlanul is, de háttérbe szorítja. Amikor emberi célokért küzd: siker, kényelem; és amennyiben az emberi eszközök lényegivé válnak számára: hatalom, pénz. Ami emberi az a tűzben elég, ami isteni (vagy istenivé válik), az megmarad.

Mi lesz veled Egyház? Jézus megmondta: bízzatok, én meggyőztem a világot. Én nem fanatizmusból beszélek, nem is pusztán hitből, hanem tapasztalatból. Folyamatos tapasztalatom, hogy Jézus szava igaz: Veletek vagyok minden nap a világ végéig. Az Egyháznak van jövője, ha szeretni és szolgálni akar.

És akkor minden forma hasznos lesz. Az iskolák, a sport, a rendezvények, minden. Ahogy Szent Ágoston mondja: Szeress és tégy amit akarsz.

Aki találkozott a vérbíróval

Szent István vértanú ünnepe közvetlenül kapcsolódik Krisztus születéséhez. A betlehemi gyermekgyilkosság egy szinte azonnali válasz Jézus megérkezésére. Ide csatlakozik később Szent István vértanú megkövezése. A modern világban is természetes velejárója a keresztény életnek az üldözés. Jézus jel lesz, amelynek ellene mondanak. Ugyanakkor a vértanúk vére a keresztények magvetése. Négy iraki szír katolikus pap járt Magyarországon. Egyikük nyilatkozott az Új Ember újságnak. Először tőle idézek.

„Boldogok vagyunk, mert keresztények vagyunk. Ugyanazt éljük, mint az apostolok, akik állandó veszélyben voltak, amint Jézus Krisztus is. Csupán azért üldöznek bennünket, mert keresztények vagyunk. De boldogok vagyunk, mert azok lehetünk.”
– Milyen helyzetekben?

„2010-ben történt: Karakosban nem volt egyetem, így a katolikus fiataloknak Moszulba kellett járni az

ottani egyetemre. Egy püspök 25 buszt szerzett, hogy a diákok naponta oda utazhassanak. 2010. május 2-án fél hétkor, két ellenőrző pont között az összes buszt felrobbantották. Több mint 1500 diák utazott a buszokon. Azt éreztem, hogy a busz ablakának szilánkjai testem minden részét megsértik, különösen a szememet és a karjaimat. Máriához könyörögtünk, hogy segítsen meg bennünket.

A húgommal egy buszon utaztunk, aki elesett. Azt hittem, meghalt. Felkaroltam és levittem a buszról. Majd két óra múlva értünk a kórházba. Kilenc műtéttel hozták helyre az orromat, kettővel a szememet, eggyel a kezemet és egy másikkal a gyomromat. Hasonló történt a húgommal is. Ugyanakkor a támadás során csodát éltünk át, mivel az ezerötszázból csupán hárman sérültünk meg és csak ketten haltak meg. Később a muszlimok, akik a közelben laktak, az eset után elmondták, hogy látták a Szűzanyát, aki minden diákot magához ölelt, csak ketten hullottak a földre.”

– Lehet ezt elfelejteni és megbocsátani? Kérdezte a riporter.

„Egy Mirjam nevű kislány az egész világnak elmondta, hogy megbocsát az Iszlám Állam minden katonájának, mivel keresztény. Így gondolom én is.

Megbocsátok mindazoknak, akik eldöntötték, hogy meg akarnak ölni. Akik lerombolták otthonainkat, templomainkat, városunkat. Imádkozom értük. A mi hivatásunk az, hogy hitünkkel tanúskodjunk előttük is, hogy ők is Jézushoz találjanak.”

Ismételjük még el a tanúságot tevő iraki pap szavait: „Boldogok vagyunk, mert keresztények vagyunk.”

De beszéljünk magyar tanúságtevőről is. Kerényi Lajos piarista atyával készített interjú a Keresztény élet című újság.

A riporter kérdése: – Találkozott a kórházban Olti Vilmos hírhedt vérbíróval is, aki Mindszenty József hercegprímást épp úgy elítélte, mint önt vagy rendtársát, Lénárd Ödönt, sokakat pedig halálra ítélt. Hogyan zajlott a találkozás?

„Nem ismertem meg, és ő sem engem, ami nem is csoda hatvan év után. Odaléptem egy öreg bácsihoz, hogy beszélgessünk. Én nem kérdezem soha, hogy ki akar gyónni, Isten ments! Ha viszont beszélgetünk, a bánatát a legtöbb ember el tudja mondani. Colombo hadnagy az eszményképem, aki csak úgy elbeszélget az emberekkel, majd az ajtóból még visszanéz – és mindent tud. Odaléptem tehát a bácsihoz, megfogom a kezét és mondom, amit szoktam: Lajos atya vagyok, lelki orvos, Jézus üdvözli. Erre kapkodva,

hörögve kezdi venni a levegőt és jelzi, hogy segítsék felülni, majd felállni. Kimentünk a folyosóra, de nem tudtam, mit akar. Csak beszélt, beszélt összefüggés-telenül, olyasmiket, hogy én nem így akartam... Egyszer csak megkérdezi tőlem: mi a véleménye Olti Vilmosról? Hohó, mondom a vérbíróról? Elítélte Mindszentyt, halálra adott sok ártatlan embert, elítélt engem is. Erre rám támaszkodik és kéri: ne mondja, hogy vérbíró, mert én vagyok Olti Vilmos! Majdnem megnyílt alattam a föld.”

– Ezek után talán bocsánatot is kért?

„Irgalomért kiáltozott. Engem a mesterem nem arra tanított, hogy bosszút álljak, hát megadtam neki az irgalmat, feloldozást, mindent.”

– De konkrétan, kért bocsánatot? Megbánta bűnét?

„A jobb latortól sem kérte Jézus, hogy bánja meg a bűneit. Hanem azt mondta: még ma velem leszel mennyei Atyám országában.”

Szent István élete így ismétlődik napjainkban Magyarországon is, meg a világban. A vértanú életáldozata is, de az üldözőinek való megbocsátás és az értük való ima is.

Perlaki Flórián életrajza

1947. aug. 31-én született Csanádapácán

1948–1962 Szeged

1962–1966 Kecskeméti Piarista Gimnázium

1966–1973 Szegedi Szeminárium

1966–1968 Katona Nagyatádon

1973– Papszentelés

Papi állomáshelyei:

1973–1974 Békéscsaba – káplán

1974–1976 Mezőkovácsháza – káplán

1976–1977 Szeged-Újszeged – káplán

1977–1982 Domaszék – káplán

1982–1991 Dombegyház – plébános

1991–1995 Elek – plébános

1996–2002 Mórahalom – plébános

2002–2003 Tanulmányi szabadság – Olaszország és Kenya

2003–2006 Pitvaros – plébános

2006–2 hó Mindszent - plébános

2006– Szeged-Újszeged lelkész

Tartalom

Perui missziós	5
Ahogy Isten irányít	10
A tolvaj és az orvos	12
Mit szeret benned Isten?	14
A vakok szeme lát	18
Saját keresztút választása	23
A karácsony válaszra vár	27
Vízkereszt a távoliak ünnepe	32
Kizavartak a Templomból	37
Meghúztam a vészféket	39
Legyél mégis győztes	44
Boldogok a lélekben szegények	48
Jézus a gyöngeségben	53
Minek kell látszanunk?	57
A másik ember ajándék	62
Miért engedi meg Isten?	67
Buszbaleset és feltámadás	72
Emmanuel Velünk az Isten	76
Hogyan út Jézus egy püspöknek	81
Betörtek a szobámba	86
Az akadályozó is előrevisz bennünket	91
Isten jósága és a konkoly	94
Soros Györgynek is megbocsássunk?	99

Magyarok Nagyasszonya	
és Erdély elvesztése	105
Mibe kerülünk Jézusnak	110
Mi lesz veled Egyház?	115
Aki találkozott a vérbíróval	120
Perlaki Flórián életrajza	124

Ajánlás

Perlaki Flórián előző könyve – az Életem üzenete – 61 000 példányban talált gazdára és szolgálta az érdeklődő hívők- és nem hívők (minden jó szándékú ember) életvezetését, lelki javát.

Most az azóta eltelt évek beszédeinek rendkívül gazdag gyűjteményéből egy újabb csokorra valót tesz elérhetővé számunkra. Felmerülhet a kérdés: vajon miért időszerű, értékes- és érvényes ennyit írni, beszélni? Tényleg van új mondanivalója? Lehetséges az, hogyan és miért, hogy a sok-sok szó, mondat, gondolat nem erodálódik, nem „használódik el”, nem válik unalmassá...?

Igen, lehetséges. Mégpedig azért, mert ezek a gondolatok, üzenetek, szavak és mondatok, nem elméleti gondolati felépítmények – lennének azok bármilyen briliáns-bravúrosak is – hanem az élet, és főleg a nagybetűs „ÉLET” (Jézus mondta: „Én vagyok az ÉLET”) titkairól, törvényszerűségeiről szólnak, közvetítenek, tanúskodnak. Sőt onnan, abból (Belőle – Jézusból) tárnak föl „életbevágóan” fontos – egészen személyes és egészen közösségi – üzeneteket. Egyszerű, közvetlen nyelvezettel, stílusban- és módon. Nyitott fülű (szívű- és lelkű) olvasás, elmélyedés esetén személyes életünket belülről megújító, értelmesebbé, értékeesebbé, hitelesebbé (valószínűbbé, Krisztusibbá) tevő, boldogító erőt ad.

Ezért ezek a beszédek – a maguk lehetőségei, keretei között – hordozzák is ezt a megújító, az Isteni ÉLET-be beoltó, bevezető világosságot és erőt. Úgy szólítanak- és hívnak meg bennünket, mint ahogyan Jézus korában Ő maga hívta tanítványait, és mindenkit, aki jó szándékkal, nyitott lélekkel hallgatta, fordult Felé.

Ferenczy Zoltán

Az Életem üzenete című könyv a Magyar Elektronikus Könyvtár (MEK) honlapján mindenki számára elérhető PDF, EPUB és PRC formátumban:

<https://mek.oszk.hu/22300/22360/>

Olasz és horvát nyelven az alábbi honlapról tölthető le:

<https://szuzanyam.hu/forras.html#09>

Hangskönyvként az alábbi linken érhető, fejezetenként, vagy egyben, magyar és horvát nyelven is: <https://szuzanyam.hu/hangos.html>